

TAYLAND
PAZARA GİRİŞ REHBERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Bangkok Ticaret Müşavirliği

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER.....	4
1.1. Coğrafi Konum.....	4
1.2. Siyasi ve İdari Yapı	4
1.3. Nüfus ve İstihdam	5
1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre.....	5
1.5. İklim	5
2. MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER	5
2.1. Ülkenin Genel Ekonomik Görünümü	5
2.2. Temel Ekonomik Göstergeler.....	6
2.3. Sektörel Gelişmeler	7
3. ÜLKE PAZARININ GENEL ÖZELLİKLERİ.....	7
3.1. Dağıtım Kanalları	7
3.2. Fikri Sınai Mülkiyet Hakları	8
3.3. Tüketici Eğilimleri	9
3.4. Perakende Ticaret.....	10
3.5. Kamu İhaleleri	10
4. ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ	11
4.1. Genel Ekonomik Görünüm	11
4.2. İhracat	11
4.3. İthalat	13
4.4. Serbest Ticaret Anlaşmaları	15
5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	17
5.1. Dış Ticaret Mevzuatı (İhracat-İthalat Rejimi) / İthalat Lisansları ve İthalatı Kontrole Tabi Ürünler ..	17
5.2. İthalat için Gerekli Belgeler	17
5.3. Gümrük Giriş Beyannamesi, Gümrük Değeri ve Gümrük Vergileri	18
5.4. İç Vergiler ve Oranları	19
5.5. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar.....	21
5.6. Test Etme, Muayene ve Belgelendirme	22
5.7. Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme	23
5.8. Geçici İthalat	24

5.9. Devlet Alımları	24
5.10. E-Ticaret	24
6. ÜLKENİN ÖNEMLİ SEKTÖRLERİ	25
6.1. Tarım ve Hayvancılık	25
6.2. İmalat Sanayi	25
6.3. Doğal Kaynaklar ve Madencilik	26
6.4. Enerji	27
6.5. İnşaat Sanayi	27
6.6. Perakende Ticaret.....	28
6.7. Hizmetler	29
6.8. Bilişim	29
7. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	30
7.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü.....	30
7.2. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı.....	30
7.3. Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar	33
7.3.1. Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri	33
7.3.2. Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar	33
7.3.2.1. Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık.....	33
7.3.2.2. Vergi Hukukunda Ayrımcılık	33
7.3.2.3. Yabancıların Serbest Dolaşımı	34
7.4. Yatırım Teşvik Mevzuatı	34
7.5. Serbest Bölgeler	35
7.6. Ülkedeki Türk Yatırımları: Sektörler ve Karşılaşılan Sorunlar	35
7.6.1. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar.....	35
8. TÜRKİYE İLE TİCARET	35
8.1. Genel Durum.....	35
8.2. Türkiye ile Dış Ticareti.....	36
8.2.1. Yürürlükte Olan Anlaşma ve Protokoller	36
8.3. Türkiye'nin İhracatında Başlıca Ürünler	36

8.4. Türkiye'nin İthal Ettiği Başlıca Ürünler	38
9. İHRACATTA POTANSİYEL ARZ EDEN SEKTÖR VE ÜRÜNLER.....	39
9.1. Otomotiv Yan Sanayi	39
9.2. Makine ve Ekipman	39
9.3. Kimyasallar ve Petrokimya	39
9.4. Tıbbi Cihazlar ve Malzemeler	39
9.5. Gıda	39
9.6. İnşaat Malzemeleri	39
9.7. Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Ürünleri	39
9.8. Tekstil ve Hazır Giyim.....	40
9.9. Elektrik ve Elektronik Ürünler	40
9.10. Ambalaj Malzemeleri ve Hizmetleri.....	40
10. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	40
10.1. İş Kültürü ve Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler	40
10.2. Para Kullanımı	40
10.3. Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri.....	41
10.4. Yerel Saat	42
10.5. Pasaport ve Vize İşlemleri	42
11. ŞİRKET KURULUMU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	42
11.1. Şirket Türleri.....	42
11.2. Şirket Kurma Prosedürü	42
11.3. Bankacılık Mevzuatı	43
11.4. Sosyal Güvenlik Uygulamaları	43
11.5. Vizeler (Çalışma, Oturma İzinleri, Geçici Çalışma Vizesi, Başvuru Merci vb. Bilgiler).....	44
12. ÖNEMLİ ADRESLER VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	44
12.1. Sanayi ve Ticaret Odaları.....	44
12.2. İthalat ve İhracat ile İlgili Kurum ve Kuruluşlar	45
12.3. Büyükelçilik, Başkonsolosluk ve Müşavirlik İletişim Bilgileri	45
12.4. İş Dernekleri.....	46

TAYLAND PAZARA GİRİŞ REHBERİ

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Coğrafi Konum

Tayland (Tayca: ประเทศไทย), resmî adıyla Tayland Krallığı, eski adıyla Siyam, Hindîçin yarımadasının orta kısmında bulunan bir Güneydoğu Asya ülkesidir. Batıda Myanmar (1800 km), doğuda Kamboçya (803 km), kuzeyde Laos (1754 km) ve güneyde Malezya (506 km) ile sınırları bulunmaktadır. Güney kısmında Tayland Körfezi, batı kısmında ise Andaman Denizi yer almaktadır. Tayland 513.120 km² yüzölçümü ile dünyanın en büyük 51. ülkesidir.

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Tayland'ın resmi yönetim biçimi 1932 yılından bu yana Meşrutî Krallık olup Kraliyet ülkenin ve toplumun sosyal yapıtaşlarının en önemli unsurlarındandır. 1946 yılında tahta çıkan Kral Bhumibol Adulyadej (IX. Rama) 13 Ekim 2016 tarihinde vefat etmiştir. Veliht Prens Maha Vajiralongkorn (X. Rama), 2 Aralık 2016 yeni Tayland Kralı olarak ilan edilmiş olup Kral'ın taç giyme töreni 4-6 Mayıs 2019 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Silahlı kuvvetlerin General Prayut Chan-o-cha liderliğinde 2014 yılında yönetime el koymasının ardından 24 Mart 2019 tarihinde yapılan seçimlerde yaklaşık 51,4 milyon kayıtlı seçmenden 35,5 milyonu oy kullanmıştır. Palang Pracharath Partisi (PPRP), Demokrat Parti, Bhumjai Thai Partisi gibi seçimlerde belirli oy oranlarına ulaşabilmiş partilerin yanı sıra aldıkları oy oranları düşük olan çok sayıda küçük partinin de dahil olduğu bir koalisyon Hükümeti kurulmuştur. Yeni Parlamento'nun oluşmasının ardından, Prayut Chan-o-cha 5 Haziran 2019 tarihinde Senato ve Temsilciler Meclisi'nin oylarıyla 29. Tayland Başbakanı olarak seçilmiştir.

Tayland Parlamentosu iki kanatlı bir yapıda olup Senato ve Temsilciler Meclisi'nden oluşmaktadır.

Tayland Senatosu atanmış 250; Temsilciler Meclisi ise seçilmiş 500 üyeden müteşekkildir. Tüm senatörler atamayla göreve gelmektedir. 250 senatörden 194'ü Konsey üyelerinden oluşan 9 kişilik bir Komite'nin hazırlayacağı 400 kişilik bir listeden seçilmektedir. 6'sı ordu ve emniyet mensuplarından atanmaktadır. 50'si Seçim Komisyonu'nun organize edeceği seçimlerle anayasada tanımlı meslek gruplarından seçilen 200 kişilik listeden seçilmektedir. Temsilciler Meclisi üyeleri ise seçimle işbaşına gelmektedir.

Tayland'da son genel seçim 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılmıştır. 22.08.2023 tarihinde Temsilciler Meclisi ve Senato'nun ortak oturumunda yapılan oylamada, For Thai Partisi tarafından aday gösterilen Srettha Thavisin 482 evet, 165 aleyhte oy ve 81 çekimser oyla başbakan seçilmiştir. Tayland Anayasa Mahkemesi, 14.08.2024 tarihinde Başbakan Srettha Thavisin'i eski hükümlü Pichit Chuenban'ı kabine bakanı olarak atadığı için ahlak kurallarının ihlali nedeniyle suçlu bulmuş olup bir yıldan az süredir Başbakanlık görevini yürüten Thavisin görevden alınmıştır.

Tayland Temsilciler Meclisi 16.08.2024 tarihinde Pheu Thai Partisi lideri Paetongtarn Shinawatra'yı 319 evet, 145 aleyhte oy ve 27 çekimsiz oyla Tayland'ın 31. Başbakanı olarak seçmiştir.

Babası Thaksin ve teyzesi Yingluck'tan sonra Shinawatra ailesinin bu göreve gelen üçüncü üyesi 37 yaşındaki Shinawatra, ülke tarihindeki en genç başbakan olmuştur. Yeni kabinede Ticaret Bakanı olarak Pichai Nariphaphan atanmıştır.

1.3. Nüfus ve İstihdam

Tayland, %51,3'ü kadın olmak üzere 69,8 milyonluk bir nüfusa sahiptir. Tayland'da ortalama yaş 33, medyan yaş 40,1'dir. Kadınlarda beklenen yaşam süresi 80,7, erkeklerde ise 73,2'dir.

2005 yılında nüfusunun %10'u 60 yaş üzerinde olmasıyla "yaşlı toplumlar" arasına giren Tayland'da 2031 yılına kadar nüfusun %28'inin 60 yaş ve üzeri olacağı ve "süper yaşlı" kategorisine gireceği tahmin edilmektedir. Ülke 2000'li yıllarda düşük doğum oranına tanık olmuş ancak 2021 yılına kadar doğum sayısı ölüm sayısının üzerinde kaydedilmiştir. 2021'de ilk kez ölümler doğumları 563.650'ye karşı 544,570'i geride bırakmıştır. 2022 yılında Tay kadınlarının doğurganlık oranı ise sadece 1,3 olarak kaydedilmiştir.

Tayland'da yaklaşık 40 milyon işgücü bulunmakta olup Covid öncesi dönemde sadece %1 olan işsizlik oranı halihazırda %1,1 seviyesindedir.

1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Ülkenin bitki örtüsü oldukça zengindir ve baştanbaşa bütün topraklar yeşile bürünmüştür. Çok çeşitli ağaçlar, mongarov ormanları, tropik bitkiler, bambu ve Hint kamışı bulunmaktadır. Tayland'da yüzden fazla milli park vardır.

Tayland'dın milli simgesi olan hayvan fil olup ayrıca maymun, komodor ejderi, geyik, tapir, uçan maki gibi hayvanlar da yaygındır. Ayrıca pek çok çeşitli tropikal kuş cinsi ve balık mevcuttur.

Ülkenin yeraltı kaynakları çok zengin olmamakla birlikte çeşitlilik arz etmektedir. Başlıca mevcut mineraller; antimon, kalay, petrol, gaz, kurşun, tungsten, manganez, demir, tuz, volfram, çinko, linyit ve alçıtaşıdır.

1.5. İklim

Tropikal muson ikliminin hakim olduğu ülkede hava her zaman sıcak ve nemli olup Mayıs-Eylül döneminde yoğun yağış almaktadır.

2. MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

2.1. Ülkenin Genel Ekonomik Görünümü

Tayland, 1980’li yıllarda yüksek büyüme oranlarını yakalamak suretiyle tarımsal ekonomiden sanayi ağırlıklı bir ekonomik yapıya geçmeyi amaçlayan bir kalkınma modeli izlemiş, şimdi ise “sanayi 4.0” çerçevesinde dijital ekonomi çağını yakalamayı 20 yıllık ulusal stratejisine koymuştur. Hükümet, bölgenin lojistik merkezi olmak için çeşitli projeleri hayata geçirmiş durumdadır. Ayrıca, Tayland Hükümeti, “bio-döngüsel-yeşil ekonomi” adını verdiği yeni bir kalkınma modelini benimsemiş olup bu model 5 yıllık stratejik planlamalarında da yer almaktadır. Söz konusu modelde 4 öncelikli alan belirlenmiştir. Bunlar: tarım ve gıda, sağlık hizmetleri, enerji ve biokimyasallar, turizm ve yaratıcı ekonomidir. Güneydoğu Asya’daki stratejik konumu, okur-yazar oranı, önemli doğal kaynakları, büyük iç pazarı, gittikçe artan satın alma gücü sayesinde Tayland bölgede önemli bir ekonomik güç olma potansiyeline sahiptir.

2.2. Temel Ekonomik Göstergeler

	Gerçek Veri		2024 Tahmini	
	2022	2023	20.May.24	19.Ağu.24
GSYH (Cari Fiyatlarla: Milyar Baht)	17.378,0	17.922,0	18.513,0	18.567,0
Kişi Başına Düşen GSYH (Yıllık Baht)	248.788,0	255.879,0	263.675,0	264.441,0
GSYH (Cari Fiyatlarla: Milyar USD)	495,1	514,8	514,3	515,8
Kişi Başına Düşen GSYH (Yıllık USD)	7.094,0	7.349,0	7.324,0	7.345,0
GSYH Büyüme (CVM, %)	2,5	1,9	2,0-3,0	2,3-2,8
Yatırımlar (CVM, %)	2,3	1,2	1,9	0,1
Özel Sektör (CVM, %)	4,7	3,2	3,2	0,3
Kamu Sektörü (CVM, %)	-3,9	-4,6	-1,8	-0,7
Özel Kesim Harcaması (CVM, %)	6,2	7,1	4,5	4,5
Kamu Kesimi Harcaması (CVM, %)	0,1	-4,6	1,7	1,7
İhracat Hacmi (%)	6,1	2,1	4,7	4,9
İhracat Değeri (Milyar USD)	285,2	280,7	285,7	286,2
Büyüme Oranı (%)	5,4	-1,5	2,0	2,0
Büyüme Oranı (Hacim, %)	1,2	-2,7	1,5	1,2
İthalat Hacmi (%)	3,6	-2,3	4,4	3,6
İthalat Değeri (Milyar USD)	271,6	261,4	275,3	270,7
Büyüme Oranı (%)	14,0	-3,8	4,6	3,6
Büyüme Oranı (Hacim, %)	1,2	-4,1	3,6	2,6
Ticaret Dengesi (Milyar USD)	13,5	19,4	10,5	15,5
Cari Hesap Dengesi (Milyar USD)	-15,7	9,6	6,0	12,1
Cari Hesabın GSYH'a Oranı (%)	-3,2	1,9	1,2	2,3
Enflasyon (%)				
TÜFE	6,1	1,2	0-1-1,1	0,4-0,9
GSYH Deflatörü	4,8	1,2	0,3-1,3	0,9-1,4

*Kaynak: Thailand Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC);
Tayland Ticaret Bakanlığı*

*Tayland’da kümülatif veri yerine yılsonu tahmini açıklanmakta olup 3 ayda bir bu tahmin güncellenmektedir.

2.3. Sektörel Gelişmeler

2024 yılında Tayland'ın turizm sektörü, yabancı turistlerin sürekliliği ile desteklenen etkileyici toparlanmasını sürdürmektedir. Özellikle Çin, Hindistan ve Avrupa gibi önemli pazarlar büyümeyi yönlendirmekte ve ülkenin pandemi öncesi turizm faaliyetlerine ulaşmasını desteklemektedir. Bu durum Tayland Hükümetinin turistik yerleri çeşitlendirme ve altyapıyı geliştirme girişimlerinin etkili olduğunu kanıtlamaktadır. Çevre dostu tatil köyleri ve benzersiz deneyimler arayan çevre bilincine sahip gezginlere hitap eden kültürel miras alanları da dahil olmak üzere sürdürülebilir turizme önemli bir vurgu yapılmaktadır.

Tayland'ın üretim ve ihracat sektörleri de 2024 yılında olumlu gelişmelere tanık olmaktadır. Küresel talep artmaya devam ederken otomotiv endüstrisi, özellikle de elektrikli araçlara talep (EV'ler) hızla büyümektedir. Hükümetin EV üretimi için teşvikleri, yenilenebilir enerjiye yapılan yatırımlarla bir araya gelerek Tayland'ı Güneydoğu Asya'nın yeşil ekonomisinde potansiyel bir lider konumuna getirmeyi hedeflemektedir. Ek olarak, ülkenin elektronik sektörü stratejik ortaklıklardan ve teknolojik yeniliklerden faydalanarak küresel pazarda rekabet gücünü garantilemeye çalışmaktadır.

Mali açıdan Tayland ekonomisi, ihtiyatlı mali ve parasal politikalarla desteklenen istikrarlı büyüme belirtileri göstermektedir. Tayland Bankası, yatırımcı ve tüketici güvenini teşvik etmeye odaklanarak enflasyonu yönetme ve ekonomik istikrarı sağlama konusunda dengeli bir yaklaşım sürdürmektedir. Finans sektörünün dijital dönüşümü, fintech, mobil bankacılık ve dijital para birimlerindeki gelişmelerle hızlanarak hem zorluklar hem de fırsatlar sunmaktadır. Bu gelişmeler, finansal hizmetlerin modernizasyonuna ve sermayeye erişimin iyileştirilmesine katkıda bulunarak Tayland'ın 2024'teki ekonomik dayanıklılığını güçlendirecektir.

3. ÜLKE PAZARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

3.1. Dağıtım Kanalları

Perakende ve toptan satış sektörü, Tayland Yabancı İşletme Yasası'na göre sınırlı bir faaliyettir ve bu nedenle 100 milyon Baht'tan daha az yatırım yapmak isteyen Tayland vatandaşı olmayanların Yabancı Ticaret Komitesi'nden izin almaları gerekmektedir. Yatırımı bu sınırdan fazla olanların yalnızca yetkilileri bilgilendirmesi gerekir ve kendilerine otomatik olarak Tayland'da perakende ve toptan ticaret yapma yetkisi verilir.

Halihazırda, Tayland'daki büyük ölçekli modern marketler tamamen Taylandlı operatörlere aittir. Kapsamlı bir şube ağına sahip daha iyi ölçek ekonomileri, finansal güçleri ve çeşitli tüketici segmentlerine yanıt vermek için geliştirdikleri çeşitli iş formatları nedeniyle güçlü gelirler kaydetmektedirler. İşletmeler tipik olarak büyük ölçeklidir ve geniş şube ağlarına sahiptirler. Ek olarak, stok ve dağıtım yönetim sistemleri, dağıtım merkezleri ve pazarlama avantajı sağlayan çeşitli teknolojik yeniliklerin yaygın kullanımı, modern ticaret mağazalarına birçok avantaj sağlamaktadır.

Pazarda her biri farklı özelliklere sahip beş kategori bulunmaktadır:

- 1) **Büyük Mağazalar (Department stores)**, taban alanı 1.000 m2'nin üzerinde olan ve genellikle orta ve yüksek gelirli tüketicileri hedefleyen büyük ölçekli perakende işletmeleridir. Normalde ortalama piyasa fiyatlarında veya daha yüksek fiyatlarla geniş bir yelpazede modern ve yüksek kaliteli yerli ve ithal ürünler satarlar. Tayland'da Central, Robinson ve The Mall bu kategorinin başlıca oyuncularındır.
- 2) **İndirim mağazaları/Hipermarketler/Süper Merkezlerin** de taban alanları 1.000 m2'den büyük perakende mağazalardır fakat öncelikle düşük ve orta gelirli tüketicilere odaklanırlar. Bu tür mağazalarda ağırlıklı olarak günlük tüketim ürünleri satılmaktadır. Ana stratejileri düşük fiyatları vurgulamaktır. Bu grupta Big C ve Tesco Lotus ana oyuncularındır.
- 3) **Süpermarketler** 400 m2'den fazla alana sahip perakende satış alanları olup orta ve yüksek gelirli tüketicilere yöneliktir. Ev tüketim malları, çok çeşitli taze yiyecekler ve ithal ürünler satılmaktadır. Başlıca işletmeler arasında Tops Supermarket, Gourmet Market ve Foodland bulunmaktadır.
- 4) **Bakkallar/Ekspres/Mini Martlar**, 40 metrekareden fazla alana sahip küçük perakende birimleridir. Piyasa fiyatından bir dizi günlük ürün satılmaktadır. Normalde yaşam bölgelerinin içinde veya yakınında bulunurlar. 7-Eleven ve FamilyMart bu segmentte dikkate değer örneklerdir.
- 5) **Özel Mağazalar (Specialty stores)**, yüksek kaliteli belirli ürün kategorilerini sunarlar. Boots, Watsons ve Supersports buradaki örneklerdir.

Modern ticaret, kategori katili mağazalar (category killer) (HomeWorks, PowerBuy ve HomePro) ve tek fiyatlı mağazalar (Daiso, Tokutokuya) gibi yeni formatlar da geliştirmiştir.

3.2. Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün (WIPO) bir üyesi olarak Tayland, genellikle Ticaretle İlgili Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) ile belirlenen uluslararası fikri mülkiyet standartlarına uymaktadır. Tayland ayrıca Patent İşbirliği Anlaşması'na (PCT) ve Markaların Uluslararası Tesciline İlişkin Madrid Anlaşmasına (Madrid Sistemi olarak bilinir) taraftır. Patent ve ticari marka başvuru sahipleri, Tayland'da koruma talep etmek için uluslararası patent ve ticari marka başvuruları yapmak için bu uluslararası sistemleri kullanabilmektedir.

Telif hakları, herhangi bir kayıt gerekliliği olmaksızın Tayland'da korunmaktadır. Bununla birlikte, bir anlaşmazlık durumunda mülkiyetin kanıtı olarak faydalı olacağından, fikri mülkiyet hakkı (IPR) sahiplerinin ürünlerini veya hizmetlerini Tayland pazarına sunmadan önce Tayland'da fikri mülkiyet hakları koruması alması önerilmektedir.

Tayland coğrafi işaretleri (GI) kendine özgü bir yasa ile korunmaktadır.

Tayland, Yeni Bitki Türlerinin Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye (UPOV) üye değildir. Ancak Tayland, Tarım Bakanlığı bünyesindeki Bitki Çeşitlerini Koruma Bürosu tarafından uygulanan Bitki Çeşitlerini Koruma Yasasına sahiptir. Yasa, bitki yetiştiricisinin hakları için bir miktar koruma sağlamaktadır, ancak UPOV standartlarıyla uyumlu değildir.

İşyerinde kullanılan veriler, formüller veya diğer gizli bilgiler gibi ticari sırlar, sahibinin gizliliği korumak için uygun önlemleri alması halinde Tayland'da korunabilmektedir.

Tayland Merkezi Fikri Mülkiyet ve Uluslararası Ticaret Mahkemesi (CIPIT), Tayland'daki ihlal ve geçersizlik konuları da dahil olmak üzere fikri mülkiyet anlaşmazlıklarına bakan uzman bir mahkemedir. CIPIT Mahkemesinin kararına itiraz, Yüksek Mahkemece temyiz edilebilecek olan Uzmanlaşmış Davalar Yargıtayı'na sunulabilmektedir.

3.3. Tüketici Eğilimleri

Genelde Tayland'da tüketiciler bir ürünün fiyat ve kalitesine bakmaktadırlar. Bir ürünün Tayland'da üretilmiş olması, Taylandlı bir tüketici için o malın tüketilmesini etkileyen faktörler arasında fiyat ve kaliteden sonra gelmektedir. Avrupa, ABD ve Japon ürünlerinin kaliteli, Çin ürünlerinin ise fiyat olarak uygun olduklarına yönelik bir algı vardır. Ülkemiz ürünlerini tanıyan Taylandlılar genel olarak, Türkiye'yi, Avrupa ve ABD ile aynı kalite ama daha ucuz üreten bir ülke olarak konumlandırmıştır. Bu konumlandırma, ülkemiz ürünlerine yönelik Tayland'ın talebini güçlendirdiği değerlendirilmektedir.

Son yıllarda Tayland'da artan genel refah seviyesi, nüfusta iyimserlik yaratmakta ve çeşitli ürünlere yönelik tüketici talebini artırmaktadır. Gelirdeki artışla birlikte tüketiciler, özellikle daha zengin olanlar, dışarıda yemek ve seyahat etmek gibi deneyimlere daha fazla para harcamaktadır. Lüks pazar da ülkede büyümektedir.

Tayland'da tüketimi belirleyen temel faktörler fiyat, kalite ve hizmetin kullanılabilirliğidir. Bununla birlikte, tüketiciler en sevdikleri markalar için daha fazla ödeme yapmaya isteklidir ve fiyatlar daha iyi olsa bile nadiren marka değiştirirler. Taylandlı tüketiciler, Güneydoğu Asya'daki en bilinçli ve markaya sadık tüketicilerdir. Ayrıca diğer Güneydoğu Asya ülkelerinde görüldüğü gibi Taylandlı tüketiciler paralarını biriktirmek yerine kendilerini şımartmaya ve ani alımlar yapmaya meyillidir. Tayland'da, özellikle LINE gibi sosyal medya hesapları üzerinden satışlar başta olmak üzere, e-ticaret hızla büyümektedir. Uzmanların tahminlere göre 2025 yılında Tayland e-ticaret pazarındaki gelirin 50 milyar dolara ulaşacağı beklenmektedir.

Lüks alımlar söz konusu olduğunda tüketiciler, ürünü bizzat görmeden herhangi bir satın alma kararı vermemekte ve çevrimiçi yerine şahsen satın almayı tercih etmektedir. Reklamcılık etkili olsa da ağızdan ağza öneriler bir markanın itibarı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir ve bu da satışları artırabilmektedir. Tüketiciler ayrıca, bir satın alma işlemi yapıp yapmamaya karar verirken yüksek kaliteli müşteri desteği ve satış sonrası hizmeti de dikkate almaktadır.

Genç nesiller sağlıklı bir yaşam tarzına ilgi duyma eğilimindedir, bu nedenle daha sağlıklı yiyecek seçenekleri ve destekleyici ürünlere çok para harcamaktadır. Genç kesim sosyal medyadan etkilendiği için aynı zamanda görünüş bilinci yüksektir. Bu sebeple harcanabilir gelirler en son trendlere, spor salonlarına, kozmetik prosedürlere ve plastik cerrahiye harcanmaktadır.

3.4. Perakende Ticaret

Gıda ürünlerinin satışı için, büyük alışveriş merkezlerinde ya da süper market zincirlerinde tadım sunumlarının yapılması, promosyonlar ve indirimli ürünlerin satışı başarılı stratejiler arasında sayılmaktadır. Ayrıca, Tayland'da gerçekleşen uluslararası fuarlar ile sadece Taylandlı tüketicilere yönelik yerel fuarlara katılımın sağlanması da önem arz etmektedir.

Gıda dışı sektörlerde (özellikle ev-mutfak eşyası-mobilya- elektronik gibi) Tayland'daki online satış kanallarının kullanılması önemlidir. Ayrıca bu sektörlerde de Tayland'daki yerel ve uluslararası fuarlara katılımların sağlanması, buralarda çeşitli indirim ve promosyonların yapılması, Taylandlı tüketicilerin ilgilerinin artırılması için önem arz etmektedir. Gıda dışı sektörlerde, ürün tanınırlığının artırılması yönelik olarak reklam çalışmalarının yapılması da tavsiye edilmektedir.

Özellikle ürün testi, fiyat karşılaştırmaları, rakipleri ölçme, tüketici tercihleri vb. gibi konularda pazar araştırması yapmak için Tayland'ı ziyaret etmek önemlidir.

İhracatçılarımız, kendileri için en uygun dağıtım kanalını (Yerel ithalatçılar, distribütörler, süpermarketler, perakendeciler vb.) belirlemeli ve ürünlerin Tayland'a ihracatını kolaylaştırmada ve teşvik etmede yararlı oldukları için temsilcileriyle iyi bir ilişki kurmalıdır. İhracatçılarımız, hedef müşterilerle (perakendeciler, oteller, restoranlar ve gıda işleyicileri) güçlü yerel bağlantıları olan, Tayland gıda ve tarım yönetmeliklerini ve gıda ithalat prosedürlerini iyi anlayan, daha da önemlisi yerel dile hakim bir temsilci ile çalışmalıdır.

Tayland pazarında ürünlerin yerelleştirilmesi önemlidir. Ürünler yerel zevklere ve tüketici tercihlerine göre ayarlanmalı ve rekabetçi bir fiyat belirlenmelidir.

Pazarda büyük bir paya sahip olmak için ürün mevcudiyeti ve kalite olarak tutarlı olunmalı, teknik destek ve soruları hızlı bir şekilde yanıtlama konusunda hazırlıklı olunmalıdır.

3.5. Kamu İhaleleri

Tayland'ın korumacı politikaları sebebiyle tüm resmi ihaleler kurumların resmi sitelerinde sadece Tay dilinde olarak ilan edilmekte olup tüm ihale süreci de Tay dilinde yürütülmektedir. Ayrıca kanunlar gereği tüm ihalelerde Tayland'da yerleşik firma olma şartı aranmaktadır. Bu sebeple, toplu konuttan savunma sanayi projelerine kadar her türlü ihaleye girmek isteyen firmalarımızın ya Tayland'da ofis açması ya da Tayland'da yerleşik firmalarla ortaklık kurarak başvurması gerekmektedir.

4. ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ

4.1. Genel Ekonomik Görünüm

Tayland Ticaret Bakanlığının verilerine göre, 2023 yılında Tayland'ın dünyaya ihracatı 280,7 milyar dolar iken aynı dönemde Tayland'ın dünyadan ithalatı 261,4 milyar dolar olmuştur. Tayland geleneksel olarak ticaret fazlası veren bir ülke iken uzun yıllardan beri ilk kez covid sonrası dönemde 2022 yılında açık vermiştir. Ancak, hemen ardından 2023 yılında 19,3 milyar dolar fazla vererek trende devam etmiştir.

Yıl	Değer (Milyar USD)			
	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2019	246,2	236,2	482,5	10
2020	231,6	206,2	437,8	25,4
2021	272,0	266,9	538,9	5,1
2022	286,7	303,2	590,2	-16,1
2023	280,7	261,4	542,1	19,3

4.2. İhracat

Tayland'ın en önemli ihracat kalemleri arasında elektronik eşyalar, otomobil parçaları, pirinç ve durian meyvesi başta olmak üzere gıda ürünleri, tekstil ve giyim yer almaktadır. Ayrıca ülke, petrokimya ürünleri, gemiler, kauçuk ve plastik ürünleri gibi endüstriyel malları da ihraç etmektedir. Tayland, Asya-Pasifik bölgesindeki birçok ülkeye ihracat yapmakta olup, Çin, ABD, Japonya ve Hong Kong, Tayland'ın en büyük ihracat pazarları arasında yer almaktadır. Tayland'ın ihracat yapısı, çeşitlenen endüstrileri ve yüksek kaliteli ürünleriyle şekillenmektedir ve ülke ihracatını artırmak için çeşitli politikalar ve teşvikler uygulamaktadır.

Tayland Ticaret Bakanlığının verilerine göre,

Tayland'ın Dünyaya İhracatında İlk On Ülke (Milyon Dolar, 2023)

	2022		2023	
	(Ocak - Aralık)		(Ocak - Aralık)	
	Sıra	Değer	Sıra	Değer
Toplam İhracat	-	287.424,91	-	285.074,29
ABD	1	47.534,72	1	48.352,79
ÇİN	2	34.430,10	2	34.173,34
JAPONYA	3	24.656,39	3	24.594,13
AVUSTRALYA	6	11.187,27	4	12.214,62
MALEZYA	5	12.672,15	5	11.965,15
VİETNAM	4	13.257,96	6	11.217,49
HONG KONG	10	10.084,16	7	11.097,25
SİNGAPUR	9	10.279,79	8	10.240,04
HİNDİSTAN	7	10.532,91	9	10.115,92
ENDONEZYA	8	10.339,87	10	10.092,10

Tayland'ın Dünyaya İhracatında İlk On Ürün (Milyon Dolar, 2023)

Sıra No	Ürün Grubu		
		Değer	Pay %
	Toplam İhracat	284.659.805.746	100,00
1	85-Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kayıt ve tekrar verici cihazlar, televizyon görüntü ve ses kayıt ve tekrar verici cihazlar ve bu tür eşyaların aksam ve parçaları	49.952.693.859	17,55
2	84-Kazan nükleer reaktörleri, makineleri, mekanik cihazları ve bunların parçaları	40.762.234.315	14,32
3	87-Demir yolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ile bunların aksam ve parçaları	35.948.957.257	12,63
4	40-Kauçuk ve kauçuktan mamul eşyalar	16.884.268.327	5,93
5	71-Tabii veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kıymetli metallerle kaplama metaller ve bunlardan mamul eşyalar; taklit mücevherat; madeni para	14.636.835.829	5,14
6	39-Plastik ve plastikten mamul eşyalar	13.064.919.268	4,59
7	27-Rafine yağ ve rafine ürünleri Mineralden elde edilen çözelti	11.008.287.301	3,87
8	08-Yenilebilir meyve ve yemişler; turunçgillerin veya kavunların kabukları	6.989.343.272	2,46
9	16-Et, balık, kabuklular, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızlarının veya böceklerin müstahzarları	6.469.912.556	2,27
10	73-Demir veya çelik	5.516.136.372	1,94

4.3. İthalat

Tayland'ın ithalat yapısı oldukça çeşitlidir ve ülke, iç talebi karşılamak ve endüstrilerini desteklemek için geniş bir ürün yelpazesi ithal etmektedir. Tayland'ın en önemli ithalatları arasında makine, kimyasallar, yakıtlar ve araçlar yer almaktadır. Ayrıca ülke gıda ürünleri, tekstil ve elektronik gibi diğer ürünleri de ithal etmektedir. Tayland enerji ihtiyaçları için ithalata ağırlık vermektedir ve ham petrol ve petrol ürünleri değer açısından en önemli ithalat kalemleri arasındadır. Çin, Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri, Tayland'ın ithalat kaynakları arasında en üst sıralarda yer almaktadır ve Singapur, Malezya ve Güney Kore gibi diğer ülkeler de önemli roller oynamaktadır. Tayland'ın ithalat yapısı, büyüyen ekonomisi, genişleyen endüstrileri ve değişen tüketici tercihleri tarafından şekillendirilmektedir.

Tayland Ticaret Bakanlığının verilerine göre,

Tayland'ın Dünyadan İthalatında İlk On lke (Milyon Dolar, 2023)

	2022		2023	
	(Ocak - Aralık)		(Ocak - Aralık)	
	Sıra	Değer (Milyon \$)	Sıra	Değer (Milyon \$)
Toplam İthalat	-	301.029,83	-	288.509,40
Çin	1	70.766,70	1	70.826,58
Japonya	2	34.477,33	2	31.195,06
ABD	3	17.743,19	3	19.307,10
Tayvan	6	11.825,90	4	16.602,64
BAE	4	17.029,82	5	15.747,35
Malezy	5	14.376,68	6	13.117,79
Güney Kore	7	10.123,62	7	8.671,07
Endonezya	8	9.618,16	8	8.278,42
Singapur	9	8.197,29	9	8.127,97
Vietnam	10	7.938,70	10	7.737,51

Tayland'ın Dünyadan İthalatında İlk On Ürün (Milyon Dolar, 2023)

Sıra No	Ürün Grubu		
		Değer	Pay %
	Toplam İthalat	288.509.401.183	100,00
1	85-Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve tekrar üreten cihazlar, televizyon görüntü ve ses kayıt cihazları ve tekrar üreten cihazlar ve bu tür eşyaların parçaları ve aksesuarları	58.648.792.608	20,33
2	27-Rafine edilmiş petrol ve rafine edilmiş ürünler Mineralden elde edilen çözelti	52.408.357.562	18,17
3	84-Kazan nükleer reaktörleri, makineleri, mekanik cihazlar ve bunların parçaları	30.932.184.338	10,72
4	87-Demir yolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parçaları ve aksesuarları	14.751.070.333	5,11
5	71-Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kıymetli metallere kaplı metaller ve bunlardan mamul eşyalar; taklit mücevher; madeni para	13.566.126.071	4,70
6	72-Demir ve çelik	12.121.631.465	4,20
7	39-Plastik ve plastik eşyalar	9.798.277.369	3,40
8	73-Demir veya çelik	7.831.915.181	2,71
9	90-Optik, fotoğraf, sinema, ölçüm, kontrol, hassas alet ve cihazlar; bunların parçaları ve aksesuarları	6.645.756.041	2,30
10	38-Çeşitli kimyasal ürünler	5.858.988.656	2,03

4.4. Serbest Ticaret Anlaşmaları

Tayland, Brunei, Endonezya, Filipinler, Kamboçya, Laos, Malezya, Myanmar, Singapur ve Vietnam'ın da içinde bulunduğu ASEAN (Güneydoğu Asya Uluslar Birliği) üyesi bir ülkedir. ASEAN ülkeleri kendi aralarında 1993 yılında AFTA'yı (ASEAN Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması) imzalayarak kendi aralarında tercihli gümrük vergilerini uygulamaya başlamışlardır. ASEAN kapsamında yapılan çok taraflı anlaşmalar aşağıda sunulmaktadır:

- ASEAN Serbest Ticaret Bölgesi (AFTA)
- ASEAN - Avustralya – Yeni Zelanda
- ASEAN - Çin
- ASEAN - Hindistan
- ASEAN - Japonya
- ASEAN – Güney Kore Cumhuriyeti
- Gelişmekte Olan Ülkeler Arasında Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GSTP)
- Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP)

Tayland'ın şu ana kadar gerçekleştirmiş olduğu ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları ise aşağıda sunulmaktadır:

- Tayland - Japonya
- Tayland - Laos
- Tayland - Avustralya
- Tayland - Yeni Zelanda
- Tayland – Peru
- Tayland - Bahreyn
- Tayland - Şili

Tayland Japonya'nın Kofu şehri ile daha derin bir ticaret ortaklığı oluşturmak üzere 12.07.2021 tarihinde bir mutabakat zaptı (MoU) imzalamıştır. Bu MoU, Tayland'ın yeni Serbest Ticaret Anlaşması (STA) politikası doğrultusunda imzaladığı ilk “mini STA”dır. Hindistan'daki Telangana eyaletiyle, Çin ve Gyeonggi, Güney Kore ile de mini-STA imzalanması planlanmaktadır.

Diğer yandan, 15 Kasım 2020'de, Tayland, ASEAN üye ülkeleri Çin, Japonya, Güney Kore, Avustralya ve Yeni Zelanda da dahil olmak üzere diğer 14 ülke ile birlikte Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) anlaşmasını imzalamıştır.

RCEP anlaşması, üye ülkelerin ekonomilerini birbirine bağlamak amacıyla ekonomik liberalleşmeyi, hizmet ve yatırım ticaretini ve diğer işbirliği alanlarını kapsamaktadır. Tayland'ın RCEP üyeleri arasındaki toplam ticaret, Tayland'ın 2021 yılı ticaret hacminin yaklaşık %55'ini oluşturmaktadır. Anlaşmanın, Tayland'ın otomotiv ve parça üretimi, plastik ve petrokimya ve elektronik gibi güçlü olduğu sektörlerde, RCEP üyeleriyle olan ticaret akışına önemli ölçüde katkı sağlaması beklenmektedir.

5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

5.1. Dış Ticaret Mevzuatı (İhracat-İthalat Rejimi) / İthalat Lisansları ve İthalatı Kontrole Tabi Ürünler

Tayland'a ithal edilmesi veya Tayland'dan ihraç edilmesi yasak olan ürünler aşağıda sıralanmıŐtır:

- Narkotik ürünler (kenevir hariç)
- Pornografik ürünler
- Taklit ticari marka ürünler ve fikri mülkiyet haklarını ihlal eden ürünler
- Sahte banknotlar veya madeni paralar
- Nesli Tükenmekte Olan Türlerin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) listesindeki yaban hayatı

İthalatı ve ihracatı kanunla sınırlandırılan ve bu nedenle ilgili devlet kurumlarından izin alınması gereken bazı mallar da bulunmaktadır. Gümrük işlemleri sırasında izin belgesi sunulmalıdır. Kısıtlanmış mal örnekleri aşağıdaki gibidir:

Ticareti Kısıtlandırılmış Mal Türleri	Düzenleyen Makamlar
Buda resmi, eseri ve objeleri; antikalar	Güzel Sanatlar Bölümü (http://nsw.finearts.go.th)
Silahlar, mermiler, patlayıcılar ve muadilleri	İl İdaresi Dairesi, İçişleri Bakanlığı (www.dopa.go.th)
Bitkiler ve parçaları	Tarım Bakanlığı (www.doa.go.th)
Canlı hayvanlar ve karkas	Hayvancılık Geliştirme Dairesi (www.dld.go.th)
Gıda, ilaç, kozmetik ve gıda takviyesi	Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) (www.fda.moph.go.th)
Araç parçaları	Sanayi Bakanlığı (www.industry.go.th)
Sigara, tütün ve alkollü içecekler	Tüketim Departmanı (www.excise.go.th)
İletişim radyo cihazları ve telekomünikasyon ekipmanı	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu Ofisi (www.nbtc.go.th)

5.2. İthalat İçin Gerekli Belgeler

Tayland'a mal ithalatında genellikle gerekli olan belgeler ve prosedürler aşağıda listelenmiştir:

1. **Ticari Fatura:** Satıcı tarafından düzenlenen bu belge, yapılan işlem hakkında detaylar sunar; satılan mallar, fiyatları ve satış şartlarını içerir.

2. **Konşimento (Bill of Lading - B/L):** Nakliye şirketi tarafından verilen, malın taşınmasına dair bir belge. Alındı ve nakliye sözleşmesi niteliğindedir.
3. **Paketleme Listesi:** Bu belge, gönderimin içeriğini, her paketin boyutlarını ve ağırlığını detaylandırır.
4. **İthalat Beyan Formu:** Bu form, malların Tayland'a varışında gümrük idaresine doldurulup sunulmalıdır.
5. **Menşei Belgesi:** Bu belge, malların üretildiği veya imal edildiği yeri sertifikalandırır. Tarife indirimleri veya belirli ithalat düzenlemeleri için gerekebilir.
6. **İthalat Lisansı:** İthal edilen ürünlerin niteliğine bağlı olarak, bir ithalat lisansı gerekebilir. Bazı ürünler kısıtlamalara tabi olabilir veya özel izinler gerektirebilir.
7. **Vergi Kimlik Numarası (TIN):** İthalatçıların, katma değer vergisi (KDV) ve gümrük vergileri açısından bir TIN'ye sahip olmaları gerekmektedir.
8. **Sağlık ve Güvenlik Sertifikaları:** Bazı ürünler (gıda ve ilaçlar gibi) için, ek belge olarak sağlık sertifikaları veya güvenlik uygunluk belgeleri gerekebilir.
9. **Sigorta Sertifikası:** Bazı durumlarda, kargo için sigorta belgesi de istenebilir.
10. **Özel İzinler:** Ürün türüne bağlı olarak, ek özel izinler gerekebilir. Bu daha çok kimyasallar, ilaçlar ve makineler gibi ürünler için geçerlidir.

En güncel düzenlemelere uyum sağlamak için Tayland Gümrük İdaresine danışılmalı veya profesyonel bir gümrük müşaviri veya lojistik sağlayıcısından hizmet alınmalıdır. Ayrıca, düzenlemeler zamanla değişebileceğinden, ithalat işlemlerine başlamadan önce güncel gereksinimleri doğrulamak önemlidir.

5.3. Gümrük Giriş Beyannamesi, Gümrük Değeri ve Gümrük Vergileri

Tayland'da gümrük beyanı kuralları ve ithal edilen ürünler için gümrük değerinin nasıl hesaplanacağı Gümrük Dairesi tarafından çıkarılan yönergelerde belirtilmektedir. Gümrük beyanı ve gümrük değeri hesaplamasıyla ilgili temel noktalar şunlardır:

Gümrük Beyannamesi Kuralları:

1. **Gümrük Beyannamesi Formu:** İthalatçılar, mallar Tayland'a ulaştığında gümrük beyannamesi formunu doldurmalıdır. Bu form genellikle "İthalat Beyannamesi Formu" (TM.3) olarak bilinir ve gerekli belgelerle birlikte sunulmalıdır.
2. **Zorunlu Belgeler:** İthalatçıların beyanname formunun yanı sıra ticari fatura, konşimento, paketleme listesi ve diğer gerekli sertifikalar (örneğin, menşe sertifikaları, sağlık sertifikaları) dahil olmak üzere çeşitli belgeleri sunmaları gerekir.
3. **Beyan Zamanı:** Gümrük beyannamesi, genellikle malların giriş limanına varışından itibaren 15 gün içinde olmak üzere belirli bir zaman dilimi içinde sunulmalıdır.
4. **Gümrük İşlemi:** Gümrük memurları beyannameyi ve belgeleri incelerler. Her şey tamamsa malların serbest bırakılması için gerekli işlemler yapılır. Uyuşmazlıklar varsa, gümrük idaresi sorunlar çözülene kadar malları tutar.

Gümrük Değerinin Hesaplanması:

Gümrük Yasası'na göre, Tayland'da ithal edilen malların gümrük değeri genellikle aşağıdaki kurallara göre belirlenir:

- İşlem Değeri Yöntemi:** Gümrük değerini hesaplamak için kullanılan birincil yöntem, mallar Tayland'a ihraç edilmek üzere satıldığında fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olan işlem değeridir ve şunları içerir:
  - Tayland sınırına nakliye maliyeti.
  - Ortaya çıkan herhangi bir sigorta maliyeti.
- Ek Maliyetler:** İşlem değerinin yanı sıra, aşağıdakiler gibi ek maliyetler:
  - Satış komisyonu.
  - Paketleme maliyetleri (işçilik ve malzemeler).
  - İthal edilen mallarla ilgili herhangi bir telif hakkı veya lisans ücreti de gümrük değerine dahil edilmelidir.
- Yedek Yöntemler:** İşlem değeri belirlenemiyorsa, gümrük, tümdengelim yöntemi, hesaplanan değer yöntemi veya benzer işlemleri dikkate alan geri dönüş yöntemi
- Vergiler ve Harçlar:** Gümrük değeri belirlendikten sonra, gümrük vergileri ve ilgili vergiler (KDV gibi) bu değere göre hesaplanır.

Tüm vergiler Tayland Gümrük İdareleri tarafından Gümrük Tarife yasasına göre belirlenmiş miktar/oran üzerinden ödenmektedir. Tayland, gümrük vergilerini CIF yöntemini kullanarak hesaplamakta ve ithal edilen malların değerine ve nakliye maliyetlerine göre vergilendirmektedir.

Vergilerin uzman resmi görevli gözetiminde malın ülkeye girişi esnasında ödenmesi gerekmektedir. Vergiler nakit veya çek ile ödenebilmektedir. Çeklerin Bank of Thailand veya yetkili diğer ticari bankalar tarafından onaylanmış olması gerekmektedir. Gümrük vergileri veya geçerli teminatların ürünlerin ülkeye girişinde test edilmesinden önce Gümrük idaresine ödenmiş olması gerekmektedir. Üzerinde anlaşmazlık çıkan ve incelenmesi talep edilen ürünlerin gümrük geçişinde iki yol izlenmektedir. Birincisinde gümrük oranı en üst değerden ödenip farkın anlaşmazlığın giderildiğinde geri alma hakkı saklı kalmasıyla geçiş yapılabilir. İkincisinde beyan edilen gümrük vergisini ve teminat olarak da en üst oranda gümrük vergisinin farkını birlikte ödeyip geçiş yapılabilir.

Tayland Gümrük Departmanı'nın veri tabanına http://itd.customs.go.th/igt/en/main_frame.jsp web adresi üzerinden ulaşılabilir olup GTİP bazında İngilizce olarak arama yapılabilir.

5.4. İç Vergiler ve Oranları

Tayland'da farklı türlerde ve oranlarda vergiler bulunmakta olup aşağıda bu vergiler ve oranları listelenmektedir.

1. Katma Değer Vergisi (KDV)

Oran: %7

Açıklama: KDV, ithalatlar dahil olmak üzere Tayland'da satılan mal ve hizmetlere uygulanır. Satış fiyatına göre hesaplanır.

2. Kurumlar Gelir Vergisi

Oran: %20

Açıklama: Tayland'da faaliyet gösteren şirketlerin elde ettiği karlar üzerinden alınan vergi.

3. Kişisel Gelir Vergisi

Oran: %0 ile %35 arasında kademeli oranlar

Açıklama: Gelir seviyelerine ve ikamet durumuna bağlı oranlarla bireysel gelir üzerinden alınan vergi.

4. Belirli İşletme Vergisi (SBT)

Oranı: Genellikle işletme türüne bağlı olarak %3 ila %30

Açıklama: Genellikle mülk satışıyla ilgili olan belirli işlemler ve hizmetler için geçerlidir.

5. ÖTV

Oran: Ürüne bağlı olarak değişir (örneğin alkol, tütün)

Açıklama: Zararlı veya lüks ürünler olarak kabul edilen belirli mallara uygulanan vergi.

6. Stopaj Vergisi

Oranı: Genellikle %1 ile %15 arasında değişir

Açıklama: Yerleşik olmayanlara yapılan temettü, faiz ve hizmet ücreti gibi belirli ödemeler üzerinden kesilen vergi.

7. Emlak Vergisi

Oran: Mülk değerine göre değişir

Açıklama: Hem konut hem de ticari mülklere uygulanan, gayrimenkul mülkiyeti üzerinden alınan vergi.

8. Tabela Vergisi

Oran: Tabelanın boyutuna ve konumuna göre değişir

Açıklama: Açık hava reklam tabelalarından alınan vergi.

5.5. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Tayland'da ürün standartlarına, hem yerel hem de uluslararası pazarlarda malların güvenliğini, kalitesini ve uyumluluğunu sağlamak için büyük önem verilmektedir. Tayland'daki ürün standartları ve uygulamaları genel olarak şu şekildedir:

Tayland Endüstriyel Standartlar Enstitüsü (TISI)

Sanayi Bakanlığı'na bağlı TISI, endüstriyel standartları oluşturmaktan ve uygulamaktan sorumlu ana kuruluştur. TISI, mümkün olduğunda uluslararası standartlarla uyumlu çeşitli ürünler için ulusal standartlar geliştirir.

TISI standartlarına uyan ürünler, belirtilen güvenlik ve kalite önlemlerine uyumu gösteren Tayland Endüstriyel Standardı (TIS) sertifika işaretini taşıyabilir.

Standart Türleri

- Gönüllü Standartlar: Bu standartlar zorunlu değildir, ancak bunlara uymak ürün kalitesini ve pazarlanabilirliğini artırabilir.
- Zorunlu Standartlar: Bunlar, özellikle güvenlik tehlikesi oluşturabilecek ürünler (örneğin elektrikli aletler, gıda ürünleri, tüketim malları) olmak üzere belirli ürünler için yasal olarak gereklidir. Bu standartlara uyum, ilgili hükümet organları tarafından denetlenir.

Uygulamanın Temel Alanları

- Tüketici Ürünleri: Standartlar; oyuncaklar, elektronik cihazlar ve ev eşyaları gibi tüketici mallarının kullanım için güvenli olmasını sağlar.
- Gıda Güvenliği: Tayland'daki Gıda ve İlaç Dairesi (FDA), halk sağlığını garanti altına almak için güvenlik standartlarına uyulmasını gerektiren gıda ürünlerini düzenler.
- Tarım Ürünleri: Standartlar, gıda güvenliğine ve tüketici güvenliğine katkıda bulunarak tarımsal ürünlerin kalitesini ve güvenliğini sağlamayı amaçlar.
- Çevre Dostu Ürünler: Tayland, çevre dostu uygulamaları ve eko-etiketlemeye sahip sürdürülebilir ürünleri teşvik etmeyi amaçlayan standartlara sahiptir.

Sertifikasyon Süreci

- Test ve Sertifikasyon: Ürünlerin sertifikalandırılabilmesi için gerekli standartları karşıladıklarından emin olmak amacıyla akredite laboratuvarlar tarafından test edilmesi gerekebilir.
- TIS Sertifikasyonu: TIS sertifikasını almak için, üreticiler dokümantasyon ve ürün testleri yoluyla ilgili standartlara uyduklarını göstermelidir.
- Gözetim ve Uygulama: Düzenleyici kuruluşlar, standartlara uygunluğu sağlamak için ürünleri düzenli olarak denetler, piyasa gözetimi yapar ve uygunsuz ürünler için soruşturma yürütürler.

Uluslararası Standartlar

Tayland, Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi çeşitli uluslararası örgütlerin üyesidir ve mümkün olduğunda standartlarını küresel uygulamalarla uyumlu hale getirir. İthalatçılar, ürünleriyle ilgili hem yerel standartları hem de uluslararası standartları takip etmek zorundadırlar.

Belirli Sektörler İçin Özel Standartlar

Otomotiv, elektronik ve inşaat malzemeleri, performans, güvenlik ve birlikte çalışabilirliğe odaklanan özelleşmiş standartlara sahiptir.

Ürün standartlarını anlamak, Tayland'da mal ithal etmek, üretmek veya satmak isteyen işletmeler için hayati öneme sahiptir. Uyumluluk yalnızca yasal uyumu sağlamakla kalmaz, aynı zamanda ürün güvenilirliğini ve tüketici güvenini de artırır.

5.6. Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Tayland'da ürün test, muayene ve sertifikasyon işlemleri güvenliği, kaliteyi ve yerel-uluslararası standartlara uyumu garanti altına almak için çeşitli düzenleyici kurum ve kuruluşlar tarafından yönetilir. Bu uygulamalarla ilgili bazı önemli noktalar şu şekildedir:

İlgili Kurumlar:

- Tayland Endüstriyel Standartları Enstitüsü (TISI): Bu kurum, ulusal standartlar geliştirmek, ürün testleri yapmak ve çeşitli ürünler için sertifikalar vermekten sorumludur.
- Sanayi Bakanlığı: Endüstriyel ürünlerle ilgili düzenlemeleri denetler ve güvenlik-kalite standartlarına uyumu sağlar.

Sertifika Türleri:

- Tayland Endüstriyel Standartları (TIS): Ürünlerin belirli ulusal standartlara uyumunu gösteren sertifika ile birlikte ürün üzerine TIS işareti iliştilirilebilir.
- ISO Sertifikaları: Birçok şirket, pazardaki güvenilirliklerini artırmak için ISO sertifikaları (kalite yönetimi için ISO 9001 gibi) arar.
- Diğer Belirli Sertifikalar: Ürün kategorisine (gıda, elektronik, kozmetik) bağlı olarak ek sertifikalar gerekebilir.
- Test Prosedürleri:

Ürünler, geçerli standartları karşıladıklarını doğrulamak için akredite laboratuvarlarda test edilmelidir.

Testler, güvenlik, performans ve çevresel etki değerlendirmelerini içerebilir.

5.7. Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Tayland'da ürünlerin paketlenmesi ve etiketlenmesi, tüketici güvenliğini sağlamak, ticareti kolaylaştırmak ve gerekli bilgileri sağlamak amacıyla çeşitli düzenlemelere tabidir. Bu gerekliliklerle ilgili bazı önemli noktalar şu şekildedir:

Yasal Çerçeve:

Ürünlerin paketlenmesi ve etiketlenmesi, Tayland Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) ve Tayland Endüstriyel Standartlar Enstitüsü (TISI) dahil olmak üzere çeşitli düzenleyici kurumların yetkisi altındadır.

Ürün Bilgileri:

Etiketler; ürün adı, içerikler, net ağırlık veya hacim, üretim tarihi, son kullanma tarihi ve üreticinin veya dağıtıcının adı ve adresi gibi önemli bilgileri içermelidir.

Dil Gereklilikleri:

Etiketler Tayca yazılmalı veya Tayca çevirileri içermelidir. Bu tüketicilerin bilgileri anlayabilmesini sağlamak için Tayland'da satılan ürünler için zorunludur.

Beyanlar ve Sertifikalar:

Ürünle ilgili tüm beyanlar (örneğin, "organik", "doğal") kanıtlarla desteklenmeli ve ilgili düzenlemelere uygun olmalıdır. Ek olarak, tüm sertifika işaretleri (örneğin, TIS, organik sertifika) mevzuatına uygun şekilde iliştilmelidir.

Sağlık ve Güvenlik Bilgileri:

Gıda ürünleri için etiketleme, varsa alerjen bilgilerini ve standart bir formatta beslenme bilgilerini içermelidir.

Çevresel Hususlar:

Tayland'da çevre dostu ambalajlara giderek daha fazla vurgu yapılmaktadır. Yönetmelikler, geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanımını ve plastik atıkların azaltılmasını teşvik etmektedir.

Ürüne Özel Düzenlemeler:

Kozmetikler, gıda ve ilaçlar gibi belirli ürün kategorilerinin, özel uyarı ifadeleri veya kullanım talimatları içeren daha sıkı etiketleme gereksinimleri vardır.

Gümrük Düzenlemeleri:

İthal mallar ülkeye girişte Tayland etiketleme gereksinimlerine uymalıdır. Gümrük görevlileri, uyumluluğun sağlanması için etiketleri inceleyebilir.

Uyumsuzluk İçin Cezalar:

Etiketleme yönetmeliklerine uyulmaması para cezalarına, ürün geri çağırılmalarına ve yasal işlemlere yol açabilir.

5.8. Geçici İthalat

Tayland'ın geçici ithalat rejimi; yabancı malların, belirli bir zaman dilimi içinde yeniden ihraç edilmeleri koşuluyla, gümrük vergileri ve vergileri ödemedi, sergi, onarım veya test gibi belirli bir amaç için ülkeye girmesine izin verir. Bu rejim, ticaret fuarlarına katılan, ürün tanıtımları yapan veya araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürüten işletmeler için özellikle faydalıdır. Geçici kabulden yararlanmak için, ithalatçılar Gümrük İdaresine geçici girişin niteliğini ve amacını ayrıntılı olarak açıklayan bir başvuru yapmalı ve mallar gerektiği gibi yeniden ihraç edilmezse olası vergileri karşılayacak bir banka teminatı veya sigorta şeklinde bir garanti sağlamalıdır. Mallar, gümrük düzenlemelerine uyumu sağlamak için Tayland'da kaldıkları süre boyunca açıkça etiketlenmeli ve takip edilmelidir. Bu rejim, malların geçici kullanım için ülkeye getirilmesinin lojistiğini basitleştirerek uluslararası ticareti ve yatırımı teşvik eder.

5.9. Devlet Alımları

Tayland'ın kamu alım süreci, çeşitli kamu kurumlarının mal, hizmet ve işleri satın almasında şeffaflık, etkinlik ve rekabeti sağlamak üzere tasarlanmıştır. 2017 tarihli Kamu Alım ve Tedarik Yönetimi Kanunu tarafından yönetilen bu süreç, alımın mümkün olan her durumda açık ve rekabetçi tekliflerle gerçekleştirilmesini zorunlu kılarak yerel ve uluslararası tedarikçilere adil erişim sağlar. Kanun ayrıca, alım kararlarında çevresel faktörlerin ve sosyal sorumluluğun öneminin vurgulanmasını öngörmektedir. Kurumlar, tedarikçilerin ön yeterliliklerini belirleme, ihale fırsatlarını duyurma ve kamu fonlarının en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla belirlenen değerlendirme kriterlerine uymak gibi belirli prosedürleri takip etmek zorundadır. Tay hükümeti ayrıca teknolojiyi benimseyerek, ihaleleri ve satın alma süreçlerini kolaylaştırmak, şeffaflığı artırmak ve yolsuzlukları azaltmak amacıyla e-alım sistemleri geliştirmiştir. Genel olarak, Tayland'daki kamu alım çerçevesi, adil rekabet ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını teşvik eden bir ortam yaratmayı hedeflemektedir.

5.10. E-Ticaret

Tayland yasalarına göre elektronik ticaret, ticari bir işlemi sonuçlandırmak için elektronik yollarla bir veri mesajının gönderilmesi ve/veya alınması olarak tanımlanmaktadır. E-ticaretin en yaygın şekli, mal ve hizmetlerin çevrimiçi ticaretidir. İşletmeden işletmeye (B2B), işletmeden tüketiciye (B2C) ve işletmeden devlete (B2G) işlemler, perakende ve toptan satış, konaklama sektörü, imalat, bilgi ve iletişim, sigorta, sanat, eğlence ve eğlence ve diğer hizmetleri içermektedir. Üç işlem grubu arasında B2B işlemleri %55 ile en büyük paya sahiptir, bunu sırasıyla %29 ile B2C işlemleri ve %16 ile B2G işlemleri takip etmektedir.

Instagram ve Facebook üzerinden yapılan sosyal ticaretin yanı sıra Craigslist ve eBay'deki etkinlikler Tüketiciden Tüketicie (C2C) olarak sınıflandırılmakta ve Doğrudan müşteriye (DTC) opsiyonu da bulunmaktadır.

Tayland, Güneydoğu Asya'da en hızlı büyüyen e-ticaret pazarı olarak kabul edilmektedir. Tayland, Endonezya'nın ardından Güneydoğu Asya bölgesindeki en büyük ikinci ekonomiye sahiptir ve e-Ticaret satışlarında da ikinci sırada yer almaktadır. Anahtar pazar eğilimleri, mobil ve sosyal ticarettir. Dikey e-ticaret ve yatay e-ticaret web siteleri de bulunmaktadır.

Tayland'daki e-ticaret, üç pazar kanalına bölünmüştür: Sosyal medya üzerinden satıcılarla iletişim kurma %40 ile en büyük paya sahipken, Lazada ve Shopee gibi e-pazarlar %35 ve perakendecilerin e-ticaret siteleri %25 paya sahiptir. E-ticarete tüketicilerin %99'u ürün ve hizmet satın almak için akıllı telefon kullanmakta ve %77'si ürün bilgileri için pazar araştırması yapmaktadır. En çok talep gören ürünler sırasıyla “anne ve bebek” ve “sağlık ve güzellik”tir.

6. ÜLKENİN ÖNEMLİ SEKTÖRLERİ

6.1. Tarım ve Hayvancılık

Tayland, 72 milyonluk nüfusu içinde 40 milyonluk bir iş gücüne sahiptir. Ekonomisi ağırlıklı olarak tarıma dayalıdır. Tarım, GSYİH'nın yaklaşık %8'ine katkıda bulunmaktadır ve çalışan nüfusun üçte birini istihdam etmiştir. Bununla birlikte, son yıllarda tarımın GSYİH'ye katkısı azalırken, mal ve hizmet ihracatı artmıştır.

Ülke, dünyadaki en büyük doğal kauçuk üreticisi ve önde gelen pirinç üreticileri ve ihracatçılarından biridir. Diğer önemli ürünleri arasında şeker, mısır, jüt, pamuk ve tütün bulunmaktadır. Tayland, çiftlik karideslerinin önemli bir ihracatçısı olduğu için balıkçılık önemli bir faaliyet oluşturmaktadır.

Tayland'da en popüler balıklar somon, yayın balığı, morina ve bir tatlısu balığı olan pangasius dorydir. Donuk balık ithalatı çoğunlukla Vietnam, Tayvan, Japonya, Çin, Endonezya gibi bölge ülkelerden ve Pasifik Okyanusunda yer alan küçük ada ülkelerinden karşılanmaktadır.

Tayland'da tavukçuluk sektörü CP, Betagro, Saha Farm, GFPT ve Cargill önderliğinde çok gelişmiş olup tüm veya parçalanmış tavuk ithalatı bulunmamaktadır. Yumurta ithalatı da yok denecek kadar azdır. Fakat, tavuk ayağı gibi ürünlerde ithalat yapılmaktadır.

Öte yandan, ülkemizin Tayland'a hayvansal ürün ihraç etme izni bulunmamaktadır. İlgili Bakanlığımıza yazılı talepte bulunulması halinde Tayland resmi makamları nezdinde ürün bazında girişimde bulunulabilecek olup sürecin en az birkaç yıl sürmesi beklenmektedir.

6.2. İmalat Sanayi

İmalat sektörü, GSYİH'nin %33,4'ünü oluşturmaktadır ve çeşitlendirilme konusunda başarılıdır. Aktif nüfusun yaklaşık dörtte biri imalatta istihdam edilmektedir. Tayland'ın en büyük imalat

sektörleri elektronik, çelik ve otomotivdir. Tayland, uluslararası otomobil markaları için bir montaj merkezidir. Elektrikli parçalar ve cihazlar, bilgisayarlar, çimento üretimi, mobilya ve plastik ürünler de önemli sektörlerdir. Tekstil sektörü, aktif nüfusun dörtte birinden daha azını istihdam etmektedir ve artık ana döviz kaynağı haline gelen turizm kadar dinamik değildir.

Otomotiv Sanayi: Tayland otomotiv endüstrisi ülkedeki siyasi karışıklıklara rağmen güçlü bir büyüme göstermiştir ve “Asya’nın Detroit’i” olan pozisyonunu sürdürme başarısını göstermiştir. Tüm sınıf araçlarda Tayland’ın yıllık üretim kapasitesi 4,1 milyon ünedir. 2019 yılında 2,01 milyon araç üretimi yapılmıştır, bunların %46’sı hususi araçlar (%32 1500 cc altı, %14 1500 cc üstü) ve %54’ü ticari araçlardır (%49 1 tonluk pick uplar , %5 diğer). Covid salgını nedeniyle dünyada olduğu gibi Tayland’da da üretim küçülmüş olup 2021 yılında 1,7 milyon araç üretilmiştir. Yıllık üretim olarak Tayland ASEAN’da 1., Asya’da 5., dünyada 11. ülkedir. Japon yatırımcıların üretimdeki payı %80’dir.

Asya’nın otomotiv merkezi olarak, Tayland, üretimini, daha çok katma değerli olan yeni nesil otomotiv üretimine kaydırmaya yönelik planlamalar yapmaktadır. Hemen hemen bütün Japon araba üreticilerinin ve ABD, Avrupa ve Çinli başlıca otomotiv şirketlerinin (toplam 25 adet) Tayland’da üretim tesisi vardır. Bu şirketler, 720’den fazla oto parça üreticisine ve 1100’den fazla Tier 2 ve 3 şirkete iş alanı açmaktadır. Bahsi geçen oto parça tedarikçileri, endüstrinin yapısının şekillendirilmesinde ve tedarik zincirinin oluşmasında en önemli parçalar. Özellikle bu konuda faaliyet gösteren firmalarımız, burada üretilmeyen markaların yedek parçalarının temini konusunda bir potansiyel olabilir.

Otomasyon ve Robotik: Tayland’da otomasyon konusunda büyük bir boşluk olduğu düşünülmektedir. Tay şirketler, otomotiv, elektronik parça üretimi ve gıda-içecek gibi emek yoğun sektörlerde 2 milyon kişiyi istihdam etmektedir Tayland’da sanayi alanında firmaların sadece %36’sının yakın-orta vadede otomasyona geçme planı bulunmaktadır.

Tekstil ve Hazır Giyim sektörü: Tayland, tekstil sektöründe tüm değer zincirini barındıran birkaç ülkeden biridir. 4.700’den fazla yerel üreticisiyle, Tayland sentetik elyaf üretiminde oldukça ileri bir durumdadır. Dünyanın 9. en büyük polyester üreticisi ve 5. en büyük akrilik üreticisidir. Öte yandan, hazır giyim üretiminde 2.100 üreticiye sahip Tayland, Nike, Adidas ve GAP gibi markaların da fason üretimini yapmaktadır. Kadın ve erkek giyim konusunda pazarın toplamda 6,1 milyar dolar olduğu düşünülmektedir. Tayland’da Uniqlo, H&M, Zara ve G2000 gibi markalar faaliyet göstermektedir. Bu ürünler genel olarak ithal edilmektedir.

6.3. Doğal Kaynaklar ve Madencilik

Tayland eskiden büyük bir kalay üreticisiydi, ancak şimdi ağırlıklı olarak altın, gümüş, demir, çinko, kireçtaşı, alçıtaşı ve bazalt üretmektedir. Orta ve kuzey bölgelerde altın, orta, batı, güney ve kuzey bölgelerde kalker, batı bölgelerde ise çinko üretimi yapılmaktadır. Tayland, (Kanada’dan sonra) dünyanın ikinci en büyük alçı ihracatçısıdır, ancak hükümet politikası fiyatları desteklemek için alçı ihracatını sınırlamaktadır.

Madencilik sektörü, Sanayi Bakanlığı (MOI) altında bulunan Maden Kaynakları Departmanı başta olmak üzere (<http://webeng.dmr.go.th>), Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MNRE) ve Temel Sanayi ve Maden Dairesi Başkanlığı (DPIM) tarafından ve il düzeyinde yerel maden endüstrisi yetkilileri tarafından düzenlenmektedir. Bununla birlikte, madencilik projelerinin çeşitli unsurları üzerinde düzenleyici yetkilere sahip diğer devlet kurumları da bulunmaktadır.

Eylül 2003'te madencilik sektöründe yabancı yatırımı teşvik etmek amacıyla, hükümet yabancı şirketler tarafından yürütülen madencilik faaliyetleri üzerindeki kısıtlamaları kaldırmış ve devlete ödenecek maden teliflerini azaltmıştır. Ham maddelerin ithalat gümrük vergisinden muaf tutulması ve altın için uygulanan KDV oranlarında yapılan düzenlemeler ile Tayland'ın rekabet gücü yükselmiştir.

Değerli taş ve mücevher ihracatının yapıldığı başlıca ülkeler İsviçre, Hong Kong (Çin), ABD, Avustralya ve Almanya'dır. Tayland'da kullanılan başlıca değerli taşlar safir, yakut, lal taşı, beril ve kuvarz şeklindedir.

6.4. Enerji

Tayland, ortalamaya göre daha fazla enerjiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Tayland, ham petrol, doğal gaz, kömür ve hidroelektrik dahil olmak üzere bir dizi enerji ürünü üreticisidir; üretim ve tüketim arasındaki fark ise ithalatla doldurulmaktadır. Tayland net enerji ithalatçısıdır. Ülke içinde tüketilen tüm enerjinin %75'i ithal edilmektedir.

Enerji Bakanlığı, hidrokarbon arama ve çıkarma ile elektrik üretimi, iletimi ve satışı için hükümet politikasını belirlemekten sorumludur. Enerji Bakanlığı bünyesindeki Enerji Politikası ve Planlama Ofisi (EPPO), enerji politikaları ve planları geliştirerek ulusal enerji güvenliğini sağlamak; enerji kıtlığını hafifletmek ve önlemek için tedbirler belirlemek; önlemlerin enerji politikalarına uygunluğunun izlenmesi ve değerlendirilmesi ve enerji verilerinin ve fonların yönetilmesinden sorumludur.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmayı planlayan EPPO, Enerji Geliştirme Planı (PDP) 2018-37'yi revize ederek, Alternatif Enerji ve Geliştirme Planı çerçevesinde alternatif enerji kaynaklarını artırmayı hedeflemektedir. Başlıca enerji kaynakları, güneş enerjisi ve bio-enerji olarak belirlenmiştir. Tayland'ın tropikal bir coğrafyada bulunması, güneş enerji kaynaklarının kullanılmasında ülkeyi öne çıkarmaktadır. Buna ilave olarak, Tayland ekonomisinin önemli bir kısmının tarıma dayanması ve tarımsal üretimin atıklarının da enerjiye dönüştürülebilmesi, yine bio-enerji üretiminde Tayland'ı öne çıkarmaktadır. Ülkede bu kapsamda çalışmalar yapılmakta olduğu için, bu alanlarda faaliyet gösteren firmalarımız için Tayland'da bir potansiyel olabileceği değerlendirilmektedir.

6.5. İnşaat Sanayi

Tayland'ın inşaat sektörü, ülkenin ekonomisinin hayati bir sektörü olup, ülkenin genel GSYİH'sine ve istihdamına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. 2023 itibarıyla inşaat sektörü, altyapı

geliştirme, konut projeleri ve ticari gayrimenkule yapılan devam eden yatırımları yansıtarak Tayland'ın GSYİH'sinin yaklaşık %6'sını oluşturmaktadır. Hükümet, yüksek hızlı demir yolu sistemi ve otoyollar ile havalimanlarının iyileştirilmesi gibi ulaşım ağları da dahil olmak üzere çeşitli mega altyapı projelerine öncelik vermiştir. Bu girişimler, akıllı ve sürdürülebilir kentsel gelişim yoluyla bağlantıyı geliştirmeyi ve ekonomik büyümeyi artırmayı amaçlayan Tayland'ın "Tayland 4.0" ekonomik modelinin bir parçasıdır.

Son yıllarda Tayland'daki inşaat sektörü, işgücü kıtlığı ve artan malzeme maliyetleri gibi zorluklarla da karşı karşıya kalmıştır. Endüstriyel Ekonomi Ofisi'nden alınan bir rapora göre, inşaat malzemesi fiyatları 2023'ün başlarında bir önceki yıla göre yaklaşık %8 artarak proje bütçelerini ve zaman çizelgelerini etkilemiştir. Bu zorluklara rağmen, sektörün önümüzdeki dönemde yıllık yaklaşık %4 oranında büyümesi öngörülmüyor ve bu büyümenin, altyapıya yönelik hükümet harcamaları ve özel sektör yatırımlarının artmasıyla sağlanması planlanıyor. Ayrıca, yeşil bina girişimleri gibi gelişmiş inşaat teknolojilerinin ve sürdürülebilir uygulamaların benimsenmesinin sektörü dönüştürerek daha verimli ve çevre dostu hale getirmesi bekleniyor. Genel olarak, engellerle karşı karşıya kalsa da, Tayland'ın inşaat sektörü bölgede ekonomik kalkınma ve inovasyonun temel itici gücü olmaya devam ediyor.

6.6. Perakende Ticaret

Tayland'ın perakende sektörü, son yıllarda değişen tüketici davranışları ve e-ticaretin genişlemesiyle yönlendirilen önemli bir büyüme ve dönüşüm yaşadı. 2023 itibarıyla perakende sektörü Tayland'ın GSYİH'sine yaklaşık %12 katkıda bulunarak ulusal ekonomi için önemini vurguladı. Mobil ve çevrimiçi alışveriş platformlarının yükselişi, özellikle COVID-19 salgınının ardından tüketicilerin giderek daha fazla kolaylığı ve erişilebilirliği tercih etmesiyle perakende manzarasını yeniden şekillendirdi. Büyük perakende zincirleri, çevrimiçi varlıklarını artırarak, çok kanallı stratejileri entegre ederek ve dijital pazarlamaya yatırım yaparak uyum sağladı. Tayland Ticaret Bakanlığı'nın bir raporuna göre, toplam perakende satışları 2023'te yaklaşık %5,5 oranında büyüdü ve tüketici güveninin geri dönmesiyle bir toparlanma sinyali verdi.

Geleneksel mağazalar perakende sektöründe önemli bir rol oynamaya devam ediyor; alışveriş merkezleri ve topluluk pazarları Taylandlı tüketiciler arasında popülerliğini sürdürüyor. Perakende altyapısına yapılan genel yatırım da artışta ve yaya trafiğini çekmek için yeni alışveriş kompleksleri ve eğlence mekanları geliştiriliyor. Ek olarak, sürdürülebilirlik bilinci birçok perakendeciyi çevre bilincine sahip tüketicilere hitap etmek için çevre dostu uygulamaları ve ürünleri dahil etmeye yöneltti. Tayland dijital inovasyonu benimsemeye devam ederken, perakende sektörünün teknoloji, kişiselleştirilmiş pazarlama ve verimli tedarik zincirleri aracılığıyla müşteri deneyimlerini geliştirmeye odaklanması bekleniyor. Analistler, perakende sektörünün Tayland'daki büyüyen tüketici pazarını ele geçirmeyi amaçlayan hem yerel hem de uluslararası oyuncular tarafından yönlendirilerek gelişmeye devam edeceğini öngörüyor.

6.7. Hizmetler

Mali hizmetler de dahil olmak üzere hizmet sektörlerinin payı artmakta olup GSYİH'nın yaklaşık %59'una denk gelmektedir. Aktif nüfusun yarısı kadarı hizmet sektörlerinde istihdam edilmektedir. Tayland'ın önemli bir turizm destinasyonu olması nedeniyle turizm önemli bir hizmet sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. 2019 yılında Tayland'ı ziyaret eden turist sayısı 39,8 milyon olmuştur. Tayland'ı ziyaret eden turistler en çok, Çin, Malezya, Endonezya, Hindistan, G. Kore, Japonya ve Rusya gibi ülkelerden gelmektedir. Toplam turist sayısının neredeyse üçte biri (%28,8'i) Çin'dendir.

Diğer taraftan, Tayland Covid salgını sebebiyle ülkeyi 2020 Şubat ayında tamamen kapatmış ve ancak 2021'in son çeyreğinde turizme açmıştır. Covid sonrası dönemde turist sayısının eski seviyeye 2025 yılında ulaşacağı beklenmektedir.

Öte yandan, Tayland'ın bir diğer önemli sektörü, sağlık turizmdir. 2019 yılında 4 milyon yabancı Tayland hastanelerinde tedavi görmüştür. Tayland'da sunulan tedaviler genel olarak, kanser tedavisi, kalça protezi, organ nakli, kardiyoloji testleri, kozmetik ameliyatları, kalp ameliyatları, lazerle göz ameliyatları, sezaryen doğumları ve balon dilatasyonudur. Tayland'da birçok JCI tarafından akredite edilmiş hastane bulunmaktadır. Tayland'ın en çok en çok ithal ettiği tıbbi ürünler, elektro mekanik tıbbi gereçler, IVD gereçleri, tek kullanımlık gereçler, optik gereçler ve hastane araç ve gereçleridir. İlaç sektöründe en çok ithal edilen ürünler, tedbir amaçlı hastalık önleyici ilaçlar, antibiyotik içeren ilaçlar, streoid hormonu içeren ilaçlar, penisilin içeren ilaçlar ve vitamin ve pro-vitamin içeren ilaçlardır.

6.8. Bilişim Sektörü

Tayland'ın bilgi ve iletişim teknolojisini (BİT) kapsayan bilgi sektörü, ekonomik büyüme ve inovasyonun kritik bir itici gücü olarak ortaya çıkmıştır. 2023 itibarıyla sektör, ülkenin GSYİH'sinin yaklaşık %6'sını oluşturmuş olup önümüzdeki yıllarda yıllık yaklaşık %7-8 oranında büyümesi beklenmektedir. Tayland hükümeti, dijital altyapıyı geliştirmeyi, inovasyonu teşvik etmeyi ve çeşitli endüstrilerde dijital teknolojilerin benimsenmesini teşvik etmeyi amaçlayan Dijital Tayland politikası gibi girişimleri aktif olarak desteklemektedir. Temel odak alanları arasında internet erişimini genişletmek, akıllı şehirler geliştirmek ve sektörün büyümesi ve dayanıklılığı için çok önemli olan siber güvenlik önlemlerini iyileştirmek yer almaktadır.

Ek olarak, COVID-19 salgını, giderek artan sayıda işletmenin değişen piyasa koşullarına uyum sağlamak için e-ticaret ve bulut bilişimden yararlanmasıyla Tayland'daki dijital dönüşümü hızlandırmıştır. Elektronik İşlemler Geliştirme Ajansı tarafından yakın zamanda yapılan bir anket, Tayland'daki e-ticaretin, çevrimiçi alışveriş ve dijital hizmetlere yönelik tüketici talebiyle 2023'te %30'un üzerinde arttığını göstermiştir. Bilgi sektörünün büyümesi, özellikle fintech, sağlık teknolojisi ve tarım teknolojisi gibi alanlarda yeni kurulan şirketlerin ve teknoloji firmalarının ortaya çıkmasına da yol açarak iş yaratmaya ve ekonomik çeşitliliğe katkıda bulunmuştur. Eğitim ve beceri geliştirmeye yönelik devam eden yatırımlarla Tayland, BT alanlarındaki iş gücünü

güçlendirmeyi ve kendisini Güneydoğu Asya'da teknoloji ve inovasyon için bölgesel bir merkez olarak konumlandırmayı hedeflemektedir.

7. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

7.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Tayland, stratejik konumu, gelişmiş altyapısı ve destekleyici hükümet politikaları nedeniyle uzun zamandır doğrudan yabancı yatırımlar (FDI) için elverişli bir destinasyon olmuştur. 2023 itibarıyla Tayland'a gelen FDI girişleri yaklaşık 16,5 milyar dolara ulaşarak COVID-19 salgınının etkilerinin ardından önemli bir toparlanmayı sağlamıştır. Üretim sektörü, özellikle elektronik, otomotiv ve gıda işleme endüstrileri FDI'nin çoğunluğunu çekmeye devam ederken, finans, lojistik ve turizm dahil olmak üzere hizmet sektörü de FDI açısından kritik bir rol oynamaktadır. Tayland hükümeti, yabancı yatırımcıları çekmek için vergi indirimleri ve kolaylaştırılmış düzenleyici süreçlerin de içerisinde bulunduğu Yatırım Kurulu (BOI) teşvikleri gibi çeşitli teşvik programlarını devreye almıştır. Özellikle Japonya, yaklaşık 5,2 milyar dolarlık yatırımla en büyük FDI kaynağı olmaya devam ederken, onu yaklaşık 3,9 milyar dolarla Çin, yaklaşık 2,5 milyar dolarla ABD, yaklaşık 2,1 milyar dolarla Singapur ve yaklaşık 1,8 milyar dolarla Hollanda takip etmektedir. Ek olarak, Doğu Ekonomik Koridoru (EEC) gibi girişimler, yüksek teknoloji endüstrilerinde ve inovasyon odaklı sektörlerde yatırım fırsatlarını artırmayı hedeflemektedir. İş ortamını iyileştirme ve sürdürülebilirliği teşvik etme taahhüdüyle Tayland, önümüzdeki yıllarda küresel yatırımcılar için cazip bir seçenek olmaya devam edecek gibi görünmektedir.

TCMB Uluslararası yatırım pozisyonu kayıtlarına göre Tayland'dan ülkemize 209 milyon ABD Doları tutarında doğrudan yatırım gerçekleşmiştir. Öte yandan, Türkiye'den Tayland'a yapılan doğrudan yatırım tutarı 116 milyon ABD Dolarıdır.

Tayland'daki en büyük Türk yatırımları, BEKO, Kordsa, Hidromek, Hayat Kimya ve Arçelik-Hitachi'dir.

7.2. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

Tayland'da yabancı yatırımlar 1999 yılı tarihli Yabancılar İş Kanunu ile düzenlenmektedir. Söz konusu kanunda yabancıların yapabileceği işler ile ilgili sınırlama getiren 3 sınıflandırma bulunmaktadır.

İlk liste yabancılar tarafından yapılması yasaklanan işleri sıralamaktadır:

- (1) Basın, radyo yayın istasyonu veya radyo ve televizyon istasyonu işi
- (2) Pirinç yetiştiriciliği, ekimi veya mahsul yetiştiriciliği
- (3) Hayvancılık

- (4) Doğal ormancılık ve kereste işleme
- (5) Tayland sularında ve Tayland'ın belirli ekonomik bölgelerinde yapılan balıkçılık
- (6) Tayland şifalı otlarının toplanması ve işlenmesi
- (7) Tayland'a özgü antika eşyaların veya tarihi değere sahip nesnelere ticareti ve açık artırma yoluyla satışı
- (8) Buda resimleri; rahiplere özel sadaka kaseleri yapılması
- (9) Arazi ticareti

İkinci liste, milli güvenlik, sanat ve kültürün korunması ve doğal kaynaklar ile çevre gibi konular hakkındaki işlerde sınırlandırma getirmektedir. Bu liste altında faaliyet göstermek için firmaların Meclis onayı alması gerekmektedir:

- (1) Ulusal Güvenlik veya Güvenlikle ilgili İşletmeler
  - (a) Ateşli silahların üretimi, dağıtımı ve bakımı:
  - (b) Yurtiçi havacılık dahil kara, su veya hava yoluyla yurt içi taşımacılık
- (2) Sanat, Kültür, Gelenekler, Görenekler ve Folklorik El Sanatları Üzerinde Etkisi Olan İşletmeler
- (3) Doğal Kaynaklar veya Çevre Üzerinde Etkisi Olan İşletmeler
  - (a) Şeker kamışından şeker üretimi
  - (b) Deniz dışı tuz tarımı dahil tuz tarımı
  - (c) Kaya tuzu üretimi
  - (d) Madencilik, kaya patlatma veya kaya kırma dahil
  - (e) Mobilya ve mutfak eşyaları üretimi için kereste işleme

Üçüncü liste ise Tayland vatandaşlarının yabancılar ile rekabet etmeye hazır olmadığı işleri sıralamaktadır. Yabancı firmalar bu alanda faaliyet gösterebilmek için faaliyete başlamadan önce Tayland Yatırım Kurulu ya da Tayland Endüstriyel Bölgeler Kurumu'ndan muafiyet/izin almak zorundadır:

- (1) Pirinç öğütme ve un üretimi
- (2) Yalnızca suda yaşayan hayvanların yumurtadan çıkarılması ve yetiştirilmesi ile ilgili balıkçılık
- (3) Yetişmiş bir ormandan ormancılık
- (4) Kontrplak, kaplama ahşap, sunta veya sunta imalatı

(5) Kireç üretimi

(6) Muhasebe hizmetlerinin sağlanması

(7) Hukuki hizmetlerin sağlanması

(8) Mimarlık hizmetlerinin sağlanması

(9) Mühendislik hizmetlerinin sağlanması

(10) Aşağıdaki haller hariç olmak üzere inşaat

- Asgari beş yüz milyon Baht sermaye ile kamu hizmetleri veya ulaşım alanında özel makinelerin, teknolojinin veya uzmanlığın kullanılmasını gerektiren ulaştırma alanlarında altyapı kamu hizmetlerinin sunulmasına yönelik yapıların inşası;

- Bakanlık Yönetmeliğinde belirtilen diğer yapıların inşası

(11) Aşağıdaki haller hariç olmak üzere komisyonculuk veya acente işleri

- Menkul kıymetlerin satışı veya satın alınmasında veya tarımsal malların veya finansman araçlarının veya menkul kıymetlerin vadeli işlem ticareti ile ilgili hizmetlerde komisyoncu veya aracı olmak;

- Bağlı şirketler arasında hizmet üretimi veya sağlanması için gerekli mal veya hizmetlerin satışı, satın alınması veya tedarikinde komisyoncu veya aracı olmak;

- Uluslararası ticaretin işleyişi niteliğinde ve değeri asgari yüz milyon Baht olan, yurtiçinde imal edilen veya ithal edilen malların asgari sermaye ile, yurtiçi ve yurtdışı piyasalarda satılması veya satın alınması, tedarik edilmesi, dağıtılması veya iktisap edilmesinde komisyoncu veya acente olmak.

- Bakanlık Yönetmeliğinde belirtilen diğer hallerde

(12) Aşağıdaki haller hariç olmak üzere müzayede yoluyla satış:

- Sanat eseri veya Tayland veya ülkenin tarihi değeri olan sanat eserleri veya el sanatları veya eski nesnelere olan antikalar, antika eşyalar veya sanatsal nesnelere dışındaki öğelerin uluslararası ihaleyi içeren açık artırma yoluyla satış;

- Bakanlık Yönetmeliği 20'de belirtilen diğer türlerin açık artırma yoluyla satışları

(13) Geleneksel tarım ürünleri ile ilgili iç ticaret veya henüz kanunla yasaklanmamış ürünler

(14) Toplam asgari sermayesi yüz milyon Baht'tan az olan veya her mağazanın asgari sermayesi yirmi milyon Baht'tan az olan her türlü malın perakende satışı

(15) Her mağazanın asgari sermayesi yüz milyon Baht'tan az olan tüm türlerin toptan ticareti

(16) Reklamcılık işi

- (17) Otel işletmeciliği hizmeti hariç otel işi
- (18) Rehberli tur
- (19) Yiyecek ve içecek satışı
- (20) Bitki çeşitlerinin yetiştirilmesi, çoğaltılması veya geliştirilmesi
- (21) Bakanlık Yönetmeliğinde belirtilen hizmet işletmeleri dışındaki diğer hizmet işletmeleri

7.3. Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

7.3.1. Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri

Yabancılar Tayland'da gayrimenkul satın alabilirler, ancak yerel yasalara uyumu sağlamak için bu tür işlemleri yöneten belirli düzenlemeler vardır. Yabancıların gayrimenkule yatırım yapmasının en yaygın yollarından biri, bir apartmandaki toplam birimlerin %49'una kadarının Taylandlı olmayanlar tarafından sahip olunabildiği apartman birimleri satın almaktır. Arazi sahibi olmak isteyenler için, yabancılar genellikle şirketin adı altında arazi sahibi olmalarına izin veren bir Tayland limited şirketi kurarak bunu yaparlar, ancak bu süreç önemli yasal ve düzenleyici hükümler içerir. Başka bir seçenek, yabancıların 30 yıla kadar arazi kiralayabileceği ve uzatma potansiyeli olan uzun vadeli bir kira sözleşmesidir. Ek olarak, yabancı yatırımcıların kapsamlı bir durum tespiti yapması ve Tayland'daki mülkiyet yasalarının karmaşıklıklarını aşmak için saygın yerel hukuk uzmanlarıyla etkileşim kurması çok önemlidir. Tayland'daki gayrimenkul piyasası, çekici manzarası, yaşam tarzı avantajları ve uzun vadeli sermaye artışı potansiyeli nedeniyle yabancı yatırımcılar için çekici olmaya devam etmektedir.

7.3.2. Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

7.3.2.1. Şirket Kuruluşunda Ayrımcılık

Tay bir şirket tescil etme süreci genellikle basittir ve İş Geliştirme Departmanına gerekli belgelerin sunulması yeterlidir. Süreç, isim tescilinin yapılması, Şirket Esas Sözleşmesinin sunulması ve şirket tescil sertifikasının alınmasını içerir. Buna karşılık, yabancı şirketler, işlerinin doğasına bağlı olarak çeşitli kurumlardan gerekli lisansları, izinleri veya onayları almak gibi ek adımlarla karşı karşıya kalabilir.

7.3.2.2. Vergi Hukukunda Ayrımcılık

Tay şirketleri %20 oranında kurumlar vergisine tabidir, Tayland'da iş yapan yabancı şirketler ise yerel vergilere tabi olabilir. Ancak Tayland ile belirli ülkeler arasındaki vergi anlaşmaları, geri gönderilen gelir veya sermaye kazançları üzerindeki stopaj vergileri açısından yabancı yatırımcılara fayda sağlayabilir.

7.3.2.3. Yabancıların Serbest Dolaşımı

Tayland'da yabancıların serbest dolaşımı, ülkeye giriş, kalış ve ülke içindeki faaliyetleri düzenleyen çeşitli düzenlemelere tabidir. Yabancı uyruklular Tayland'a turizm, iş, eğitim ve diğer amaçlarla girebilirler, ancak amaçladıkları faaliyetlere göre uygun vizeleri almaları gerekir. Vize seçenekleri arasında turist vizeleri, iş vizeleri, öğrenci vizeleri ve çalışma izinleri bulunur ve her birinin belirli gereksinimleri ve kalış süreleri vardır.

Yabancılar Tayland'a vardıklarında geçerli pasaport ve vizelerini göstermeleri gereken göçmenlik kontrolüne tabi tutulurlar. Tayland hükümeti, belirli ülkeler için vize muafiyetleri ve giriş sürecini kolaylaştıran e-vize başvuruları dahil olmak üzere seyahati kolaylaştırmak için politikalar benimsemiştir. Ancak düzenlemeler, gezginin uyruğuna ve ziyaret amacına göre değişebilir ve yabancıların vize gereksinimleri ve göçmenlik politikalarındaki değişiklikler hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir.

Yabancılar Tayland'dayken genellikle hareket özgürlüğüne sahiptirler, ancak yerel yasalara ve düzenlemelere uymaları gerekir. Vize durumuna bağlı olarak geçerli bir çalışma izni olmadan çalışma gibi belirli kısıtlamalar uygulanabilir. Genel olarak, Tayland'da yabancılar için nispeten yüksek bir hareketlilik derecesi olsa da, ülkede sorunsuz ve yasal ikamet veya iş faaliyetleri için yasal gerekliliklere uymak çok önemlidir.

7.4. Yatırım Teşvik Mevzuatı

Tayland'ın yatırım teşvik mevzuatı, yatırımcılara çeşitli avantajlar sağlayarak doğrudan yabancı yatırım (FDI) çekmek ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek için tasarlanmıştır. Bu teşvikleri yöneten birincil kurum, projenin konumuna ve sektörüne bağlı olarak 3 ila 15 yıllık bir süre boyunca %100'e kadar kurumlar vergisi muafiyeti gibi bir dizi vergi ayrıcalığı sunan Yatırım Kurulu'dur (BOI). Tayland, 2023 yılında kısmen bu teşvikler sayesinde yaklaşık 16,5 milyar dolar FDI çekmiştir. Yatırımcılar ayrıca ithal edilen makine ve hammaddeler üzerindeki gümrük vergisi muafiyetlerinden ve hedeflenen endüstriler için sermaye harcamalarının %50'sine kadar ulaşabilen belirli yatırımlardaki kesintilerden yararlanmaktadır.

BOI, teşvikleri sektörlerle ve faaliyetlere göre farklı türlere ayırır. Bunlar arasında, yenilikçi teknolojiler sunmaları durumunda maksimum vergi teşviki alabilen "Öncü Endüstriler" yer alır; Yüksek teknoloji, dijital ve çevresel projeler de dahil olmak üzere hem vergi hem de vergi dışı teşviklerden faydalanabilen "Hedeflenen Endüstriler" ve bölgesel operasyonları yöneten şirketler için kurumlar vergisi oranlarının düşürülmesi gibi ek avantajlar sunan "Bölgesel İşletme Merkezi". Ayrıca, diğer teşvik türleri arasında altyapı desteği, kolaylaştırılmış düzenlemeler ve işletmeler için gelişmiş bağlantı sağlayan ekonomik bölgelerin kurulması yer alır. Yatırım teşvik bölgeleri ve özel ekonomik bölgeler gibi ek destek önlemleri yatırım fırsatlarını daha da artırmak için oluşturulur. Tayland hükümeti, yatırım politikalarını küresel eğilimlerle uyumlu hale getirmek, iş yapmayı kolaylaştırmak ve inovasyonu teşvik etmek için sürekli olarak gözden geçirmekte ve Tayland'ı Güneydoğu Asya bölgesinde uzun vadeli büyüme ve istikrar arayan yatırımcılar için çekici bir yer haline getirmeyi hedeflemektedir.

7.5. Serbest Bölgeler

Tayland'da halihazırda tamamı sınır eyaleti olan Chiang Rai, Narathiwat, Tak, Nong Khai, Trat, Kanchanaburi, Mukdahan, Songkhla, Sa Kaeo ve Nakhon Phanom eyaletlerinde olmak üzere 10 Özel Ekonomik Bölge (SEZ) bulunmaktadır.

SEZ'lerde Tayland Hükümeti tarafından yabancı işçilerle ilgili kurallar gevşetildiğinden komşu ülkelerdeki geniş iş gücü havuzundan faydalanılmaktadır. Ek olarak, farklı coğrafi güce ve yerel olarak mevcut kaynaklara dayalı olarak her SEB için belirli hedef sektörler açıkça tanımlanmıştır. Hedef sektörlerin çoğu, hazır giyim, tarımsal ve tarımsal işleme, balıkçılık, mobilya, lojistik dağıtım merkezi, antrepolar ve turizm dahil olmak üzere emek yoğun sektörlerdir.

7.6. Ülkedeki Türk Yatırımları: Sektörler ve Karşılaşılan Sorunlar

7.6.1. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

- Güncel durumda Kızıldeniz'de yaşanan problemden dolayı, Türkiye ve Tayland arasındaki gemi trafiği Afrika Cape of Good Hope rotası üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu da hem lojistik maliyetlerinin, hem de transit sürelerinin artmasına etki etmektedir. Daha önce 30-45 gün olan transit süreleri şu anda 60-70 gün arasında değişmektedir. Bu durum aynı zamanda nakit yönetimine de etki etmektedir. Özellikle Türkiye'den tedarik edilen malzemeler için kargo ulaşmadan ödeme yapmak ve nakiti ürüne çeviremeden daha uzun süre bağlamak zorunda kalınmaktadır. Bu durum tedarik zincirini etkilemektedir. Artan maliyetler de bu zincirdeki tüm paydaşlar için zorlayıcı bir etki yaratmaktadır.

- Çin'in iç ekonomisi beklenen toparlanmayı tam gösteremediğinden dolayı Çinli üreticiler önceliği ihracata vermiş durumdadırlar. Özellikle Güneydoğu Asya ve Güney Afrika bölgelerinde, Çinli firmaların çok ucuza ürün satmaları ve çok uzun vadelerle finansman tanımları pazardaki rekabeti zorlaştırmaktadır.

8. TÜRKİYE İLE TİCARET

8.1. Genel Durum

Ticaret Bakanlığımız tarafından açıklanan verilere göre, 2023 yılında Tayland'ın Türkiye'ye ihracatı 2,17 milyar dolar, Tayland'ın Türkiye'den ithalatı ise 281 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Ticaret hacmi 2,45 milyar dolar, ticaret açığı ise 1,89 milyar dolardır. İhracatın ithalata oranı 1'e 7,7 oranındadır.

8.2. Türkiye ile Dış Ticareti

Yıl	İhracat \$ / Bin	İhracat Değişim %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değişim %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2011	125,189	-43.1	1,592,303	24.3	1,717,492	-1,467,113
2012	176,360	40.9	1,311,960	-17.6	1,488,320	-1,135,599
2013	223,994	27.0	1,300,689	-0.9	1,524,683	-1,076,696
2014	210,538	-6.0	1,276,798	-1.8	1,487,336	-1,066,260
2015	174,099	-17.3	1,209,785	-5.2	1,383,884	-1,035,686
2016	163,889	-5.9	1,482,293	22.5	1,646,182	-1,318,404
2017	165,702	1.1	1,983,171	33.8	2,148,873	-1,817,469
2018	278,459	68.0	1,372,407	-30.8	1,650,866	-1,093,947
2019	270,499	-2.9	1,140,700	-16.9	1,411,198	-870,201
2020	184,011	-32.0	1,210,609	6.1	1,394,620	-1,026,598
2021	236,224	28.4	1,644,712	35.9	1,880,937	-1,408,488
2022	282,496	19.6	1,933,604	17.6	2,216,100	-1,651,108
2023	280,816	-0.7	2,169,937	12.2	2,450,753	-1,889,121

8.2.1. Yürürlükte Olan Anlaşma ve Protokoller

Ekonomik ilişkilerin yasal zeminini oluşturan anlaşmalar; 1987 tarihli Ticaret Anlaşması, 1989 tarihli Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması, 2002 tarihli Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması ile 2005 tarihli Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasıdır.

8.3. Türkiye'nin İhracatında Başlıca Ürünler

Sıra No	GTIP Dörtlü	2023			
		Dolar Değeri (Önceki Yıl)	Dolar Değeri	Değişim %	Fark
1	2836-KARBONATLAR, PEROKSİKARBONATLAR (PERKARBONATLAR), AMONYUM KARBAMAT İÇEREN TİCARİ AMONYUM KARBONAT	49.436.526	52.389.941	5,97	2.953.415
2	7113-MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	13.237.737	15.251.543	15,21	2.013.806
3	1512-AYÇİÇEĞİ TOHUMU, ASPİR VEYA PAMUK TOHUMU YAĞLARI VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMİŞ)	10.290.274	11.151.455	8,37	861.181
4	3004-TEDAVİDE VEYA KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANAN İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ VEYA PERAKENDE SATIŞ İÇİN)	8.067.534	9.159.162	13,53	1.091.628

5	1704-KAKAO İÇERMEYEN ŞEKER MAMULLERİ (BEYAZ ÇİKOLATA DAHİL)	4.274.557	7.202.268	68,49	2.927.711
6	7106-GÜMÜŞ (ALTIN VEYA PLATİN YALDIZLI GÜMÜŞ DAHİL); İŞLENMEMİŞ, YARI İŞLENMİŞ VEYA PUDRA HALİNDE		6.927.041		
7	0910-ZENCEFİL, SAFRAN, ZERDEÇAL (CURCUMA), KEKİK, DEFNE YAPRAKLARI, KÖRİ VE DİĞER BAHARATLAR	819.325	6.448.991	687,11	5.629.666
8	1101-BUĞDAY UNU VEYA MAHLUT UNU	2.324.089	5.211.242	124,23	2.887.153
9	2840-BORATLAR, PEROKSİBORATLAR (PERBORATLAR)	7.345.308	4.709.100	-35,89	-2.636.208
10	8544-İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLOLAR VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLERİ, TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİB	3.562.736	4.513.512	26,69	950.776
11	0303-BALIKLAR (DONDURULMUŞ); 03.04 POZİSYONUNDAKİ BALIK FİLETOLARI VE DİĞER BALIK ETLERİ HARİÇ	12.455.396	4.503.429	-63,84	-7.951.967
12	8450-ÇAMAŞIR YIKAMA MAKİNALARI (YIKAMA VE KURUTMA TERTİBATI BİR ARADA OLANLAR DAHİL)	3.181.103	4.184.773	31,55	1.003.670
13	8421-SANTRİFÜJLER (SANTRİFÜJ KURUTMA MAKİNALARI DAHİL) VE SIVILARIN VEYA GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA	4.321.545	3.811.904	-11,79	-509.641
14	8708-87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI	3.710.392	3.805.142	2,55	94.750
15	7216-DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN PROFİLLER	1.677.828	3.410.683	103,28	1.732.855

8.4. Türkiye'nin İthal Ettiği Başlıca Ürünler

Sıra No	GTIP Dörtlü	2023			
		Dolar Değeri (Önceki Yıl)	Dolar Değeri	Değişim %	Fark
1	8704-EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	241.678.754	367.858.471	52,21	126.179.717
2	8415-KLİMA CİHAZLARI; MOTORLU BİR VANTİLATÖR İLE NEM VE ISIYI DEĞİŞTİRMEYE MAHSUS TERTİBATI OLANLAR	141.504.432	166.226.082	17,47	24.721.650
3	8703-BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR (STEYŞİN VAGONLAR VE Y	111.289.828	165.194.726	48,44	53.904.898
4	4001-TABİİ KAUÇUK, BALATA, GÜTAPERKA, GUAYÜL, ÇIKIL (CHICLE) VB. TABİİ SAKIZLAR (İLK ŞEKİLLERDE VEYA LEV	240.511.518	144.394.173	-39,96	-96.117.345
5	8541-DİYOD, TRANSİSTÖR VB. YARI İLETKEN CİHAZLAR, İŞİĞA DUYARLI YARI İLETKEN CİHAZLAR, IŞIK YAYAN DİYODLA	58.540.773	71.599.463	22,31	13.058.690
6	1006-PİRİNÇ	18.154.974	70.108.337	286,17	51.953.363
7	8542-ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER	48.377.584	52.542.436	8,61	4.164.852
8	8418-BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR VE DİĞER SOĞUTUCU VE DONDURUCU CİHAZLAR, ISI POMPALARI (84.15 POZİSYONUND	27.376.151	49.143.547	79,51	21.767.396
9	5504-SUNİ DEVAMSIZ LİFLER; KARDE EDİLMEMİŞ, TARANMAMIŞ VEYA İPLİK İMALİ İÇİN BAŞKA ŞEKİLDE BİR İŞLEM GÖRM	40.308.884	49.098.848	21,81	8.789.964
10	8471-OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNALARI VE BİRİMLERİ, MANYETİK/OPTİK OKUYUCULAR, VERİLERİ KAYIT ORTAMINA KOD	45.942.686	45.976.817	0,07	34.131
11	4015-VULKANİZE KAUÇUKTAN HER TÜRLÜ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI (ELDİVENLER DAHİL)	40.714.161	45.194.524	11,00	4.480.363
12	4011-KAUÇUKTAN YENİ DIŞ LASTİKLER	16.864.394	39.377.018	133,49	22.512.624
13	7113-MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	15.363.155	31.872.008	107,46	16.508.853
14	8708-87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI	29.070.563	29.979.123	3,13	908.560
15	8544-İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLOLAR VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLERİ, TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİB	16.734.761	26.324.972	57,31	9.590.211

9. İHRACATTA POTANSİYEL ARZ EDEN SEKTÖR VE ÜRÜNLER

Türkiye ile Tayland arasındaki ikili ticaretin sektörel yapısı, Türkiye'nin genel ihracat ve ithalatının sektörel bazda izlediği seyir, Tayland'ın genel ithalatının sektörel yapısı ve hacmi, Tayland'ın ürün grupları itibarıyla en çok ithalat yaptığı ülkeler, dış ticaret mevzuatı ve gümrük vergileri gibi unsurlar dikkate alınarak hazırlanan sektörel bazda ülkemizin Tayland'a yönelik ihracatında potansiyel arz eden detaylı ürün matrisleri Bakanlığımız web sayfasında yer almaktadır.

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/guney-dogu-asya/tayland/potansiyel-urun-matrisleri>

Ayrıca konuyla ilgili bazı değerlendirmeler de aşağıda verilmiştir.

9.1. Otomotiv Yan Sanayi

Tayland, Güneydoğu Asya'daki en büyük otomotiv üreticisi ve önemli bir otomotiv parçaları ihracatçısıdır. Türk ihracatçıları, yüksek kaliteli bileşenleri ve ürünleri rekabetçi fiyatlarla tedarik ederek Tayland'da artan araba ve parça talebinden yararlanabilir.

9.2. Makine ve Ekipman

Tayland'ın makine ve ekipman sektörü, endüstriyel otomasyon, robotik ve 3D baskı gibi alanlarda önemli büyüme ile hızla genişlemektedir. Türk ihracatçıları, tarım, inşaat ve imalat dahil olmak üzere çeşitli endüstriler için çok çeşitli makine ve ekipman sağlayabilir.

9.3. Kimyasallar ve Petrokimya

Kimya hammaddeleri halihazırda Tayland'a en büyük ihraç kalemlerimizi oluşturmaktadır. Tayland'ın kimya ve petrokimya endüstrisi iyi gelişmiştir ve ülke, çeşitli kimyasalların ve petrokimya ürünlerinin önemli bir üreticisi ve ihracatçısıdır.

9.4. Tıbbi Cihazlar ve Malzemeler

Tayland'ın sağlık sektörü büyümekte ve ülke giderek ithal tıbbi cihaz ve malzemelere bağımlı hale gelmektedir. Türk ihracatçıları, Tayland'da artan talebi karşılamak için bir dizi tıbbi ekipman, cihaz ve malzeme sunabilir.

9.5. Gıda

Tayland, önemli bir yiyecek ve içecek pazarıdır ve Türk ihracatçıları, yüksek kaliteli, sağlıklı ve organik gıda ürünlerine yönelik artan talepten yararlanabilir. Zeytinyağı, kuruyemiş, kuru meyve gibi ürünler talep görmektedir.

9.6. İnşaat Malzemeleri

Tayland'ın inşaat sektöründe patlama yaşanmaktadır ve Türk ihracatçıları, bina ve altyapı projelerine yönelik artan talebi karşılamak için çelik, çimento ve seramik gibi yüksek kaliteli inşaat malzemeleri sunabilir.

9.7. Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Ürünleri

Tayland, fosil yakıtlara olan bağımlılığını azaltmaya ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmaya kararlıdır. Türk ihracatçıları, güneş panelleri, rüzgar türbinleri ve enerji verimli aydınlatma dahil olmak üzere bir dizi yenilenebilir enerji ürünü ve enerji verimliliği çözümü sunabilir.

9.8. Tekstil ve Hazır Giyim

Tayland, önemli bir tekstil ve hazır giyim üretim merkezidir ve Türk ihracatçıları, hazır giyim ve aksesuarların yanı sıra pamuk, ipek ve polyester dahil olmak üzere çok çeşitli tekstil ürünleri tedarik edebilir.

9.9. Elektrik ve Elektronik Ürünler

Tayland'ın elektrik ve elektronik endüstrisi büyüyor ve Türk ihracatçıları yarı iletkenler, elektrikli bileşenler ve tüketici elektroniği dahil olmak üzere bir dizi ürünü tedarik edebiliyor.

9.10. Ambalaj Malzemeleri ve Hizmetleri

Tayland'ın ambalaj endüstrisi büyümektedir ve Türk ihracatçıları, çeşitli endüstrilere kağıt, plastik ve metal dahil olmak üzere çeşitli ambalaj malzemeleri ve ambalaj hizmetleri sağlayabilir.

10. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

10.1. İş Kültürü ve Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Tayland'da iş ilişkileri Çin, Güney Kore ve Japonya'da olduğu kadar resmi olmamakla birlikte, Avrupa ve ABD'deki kadar rahat değildir. Tayland kültüründe önemli olan sabır, yaşa ve statüye saygı iş görüşmelerinde de öne çıkmaktadır. Taylandlılar ülkeleri ve tarihleri ile büyük gurur duymakta ve geleneklerine önem vermektedir.

- "Khun" bay, bayan, hanımefendi gibi hitapların Tayca şeklidir. İsimden önce kullanılır.
- "Wai" ellerin avuç içlerinin birbirine bakacak şekilde bir araya getirilmesiyle yapılan bir saygı ve tebrik hareketidir. Bu hareket yapılırken vücudunuzu kalçadan itibaren hafifçe öne eğebilirsiniz.
- Kartvizitler iş bağlantısı sağlarken çok önemlidir. Tayland'a giderken yanınızda bol miktarda bulundurmanız faydalı olacaktır.
- Kartvizit değişimi esnasında kartvizitleri iki elinizle tutarak aldığınız kartvizitleri okumadan cebinize koymayınız, masanın üzerinde tutunuz.

- Aynı ülkemizde olduğu gibi bir eve ya da kutsal mekana girerken ayakkabılarınızı çıkartınız. Tapınaklara şort, kolsuz bluz gibi giysilerle girmek yasaktır.
- Birisinin kafasına dokunmak ve bir şeyi ayaklarla göstermek Taylandlılar tarafından çok kaba bir hareket olarak kabul edilir.
- Taylandlılar Kraliyet Ailesi'ne karşı son derece bağlıdırlar. Kraliyet Ailesi'ne karşı turistlerin de saygılı davranmaları gerekmektedir.

10.2. Para Kullanımı

Tayland'ın para birimi Baht olup 100 Satang'a eşittir. Bakır madeni paralar 25 ve 50 Satang değerinde, gümüş olanlar 1, 5 ve 10 Baht değerinde olarak tedavülde yer almaktadır. Banknotlar 20 (yeşil), 50 (mavi), 100 (kırmızı), 500 (mor) ve 1000 (sarı) olmak üzere dolaşımda yer almakta olup her birinin boyutları diğerinden farklıdır. Banknotların üzerinde Tayland Kralının resmi bulunmaktadır.

Ödemelerde döviz kabul edilmemektedir. Ülkede hemen her yerde döviz büfesi bulunmakta ve rahatlıkla döviz bozdurulabilmektedir. Döviz büfelerinin bir kısmı gece geç saatlere kadar açık kalmaktadır. Döviz bozdurulurken her zaman pasaportun sunulması talep edilmektedir.

Nakit paranın dışında belli başlı tüm kredi kartları Tayland'da geçerli olup yaygın şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca, bankacılık uygulamalarında yer alan QR kodları üzerinden ödeme yapmak da oldukça yaygındır.

10.3. Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Hem Budist bayramları hem de kraliyete bağlı önemli günleri resmi olarak kutlayan Tayland, dünyanın en çok resmi tatil yapan ülkelerinden biridir. Resmi tatiller, her yılın başında belirlenmektedir. Resmi günlerin hafta sonuna denk geldiği durumlarda tatiller takip eden Pazartesi günü yapılmaktadır. 2024 yılı için 16 resmi tatil bulunmaktadır.

Tarih	Tatil
2 Ocak	Yeni Yıl Günü (1 Ocak Cumartesi yerine)
6 Mart	Makha Bucha
6 Nisan	Chakri Günü
Nisan 2. hafta	Songkran
1 Mayıs	İşçi Bayramı
4 Mayıs	Taç Giyme Günü
5 Mayıs	Uzatma Tatili
5 Haziran	Kraliçe Suthida'nın Doğum Günü
28 Temmuz	Kral Vajiralongkorn'un Doğum Günü
1 Ağustos	Asalha Bucha

14 Ağustos	Kraliçenin Doğum Günü
24 Eylül	Mahidol Günü
13 Ekim	Kral Bhumibol'un Ölümünün Yıldönümü
23 Ekim	Chulalongkorn Günü
5 Aralık	Kral Bhumibol'un Doğum Günü
11 Aralık	Anayasa Günü

Çalışma saatleri kurum ve kuruluşlara göre değişmekle birlikte genel olarak sabah 08.00'den akşam 16.00'a kadardır. Tayland'da mesai kültürü bulunmamaktadır.

10.4. Yerel Saat

Ülkenin yerel saati GMT +7'dir. Türkiye ile saat farkı +4'tür.

10.5. Pasaport ve Vize İşlemleri

30 güne kadar olan turistik geziler için Tayland Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından vize istememektedir. Ülkeye giriş için geçerlilik süresi en az 6 ay olan bir pasaport yeterlidir.

11. ŞİRKET KURULUMU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

11.1. Şirket Türleri

Tayland'daki şirket türleri; şahıs şirketi, adi şirket, komandit şirket, limitet şirket, anonim şirket, şube ve temsilci ofisidir. Bunlardan en yaygın kurulan şirket türü, limitet şirkettir.

11.2. Şirket Kurma Prosedürü

Şirketin kurulması için Tayland Ticaret Bakanlığı, İş Geliştirme Genel Müdürlüğüne başvurulması gerekmektedir. Başvuru süreci genel olarak, şirket isminin seçilmesi ve şirket isminin kontrolü, sermayenin belirlenmesi, kuruluş sözleşmesinin belirlenmesi, müdürlerin yetkilerinin belirlenmesi ve müdürlerin atanması ve şirketin kayıt edilmesi olarak sıralanabilir.

Şirket kuruluşu için minimum bir sermaye sınırı olmamakla birlikte, çalışma izninin alınabilmesi için şirket sermayesinin her bir yabancı çalışan için 2 milyon baht olması gerekmektedir.

Firma kurucuları firmanın Tayland Ticaret Bakanlığı'na kaydedilmesinden sorumludur. Kurucular tüzel kişi olmamalı ve şahıslar kayıt sürecinde imza için hazır bulunmalıdır. Limited Şirketlerin en az 3 ve Anonim Şirketlerin en az 15 kurucusu olmalıdır. Limited şirketlerin kurucuları en az 12 yaş ve üstü ve Anonim şirketlerin kurucuları en az 20 yaş ve üstü olmalıdır.

Limited Şirket için, her firma kurucusu kurulum kaydı sonrasında hissedarlar arasında olmak ve kayıt esnasında en az %1 hisseye sahip olmak zorundadır. Kayıt sonrası bu hisselerin diğer ortaklara ya da 3. kişilere devredilmesi mümkündür.

Anonim Şirketler için, her firma kurucusu kurulum kaydı sonrasında hissedarlar arasında olmak zorundadır. Söz konusu hisseler şirketin kayıt tarihinden itibaren 2 yıl süresince devredilemez. Anonim Şirketlerin yöneticilerinin sayısının en az 5 olması gerekmekte ve yöneticilerinin sayısının en az yarısının Tayland'da kayıtlı adresleri olmalıdır.

Şirketin yasal kuruluş toplantısından sonra 3 ay içerisinde, yönetim kurulu üyeleri şirketin kuruluşu için başvurmak zorundadır. Kayıt esnasında, kurucular, isim, lisans numarası ve şirket tarafından kiralanması öngörülen murakıp için ücret miktarını temin etmek zorundadır.

Limited şirket için kayıt bedeli kayıtlı sermayenin her 100.000 Tayland Bahtı için 50 Tayland Bahtı olarak hesaplanmaktadır. Minimum kayıt ücreti 500 Tayland Bahtı ve maksimum kayıt ücreti 25.000 Tayland Bahtıdır.

Anonim şirketler için kayıt bedeli kayıtlı sermayenin her 1.000.000 Tayland Bahtı için 1.000 Tayland Bahtı olarak hesaplanmaktadır. Maksimum kayıt ücreti 25.000 Tayland Bahtıdır.

Kurumlar vergisi ödeme yükümlülüğü olan firmalar kuruluştan itibaren 60 gün içerisinde Gelirler Genel Müdürlüğü'ne (Revenue Department) başvurarak vergi kimlik kartlarını ve numaralarını almak zorundadır. Yabancı firmalar ise Tayland'da iş yapmaya başladıkları tarih itibariyle Gelirler Genel Müdürlüğü'ne başvurmak zorundadır. 600.000 Tayland Bahtından fazla cirosu olan firmalar ise katma değer vergisi için de yıllık ciroyu takip eden 30 gün içerisinde Gelirler Genel Müdürlüğü'ne başvurmak zorundadır.

Eğer, şirketin en az bir çalışanı varsa, işveren, Sosyal Güvenlik Kanunu çerçevesinde şirket çalışanın işe başladığı günden itibaren 30 gün içerisinde "işveren hesabı kaydı" oluşturmakla yükümlüdür. Sosyal Güvenlik Ofisi'ne gerekli tüm bilgi ve belgelerin teslim edilmesi halinde kayıt işleminin bir tam gün içerisinde tamamlanması mümkündür.

Yabancı Ticaret Yasası kapsamında Tayland vatandaşlarına ayrılan faaliyetlerde, yabancı katılımına maksimum %49 oranında sermaye payına kadar izin verilmektedir. Tayland'da yalnızca belirli koşullar altında özel bir limitet şirket tamamen yabancılara ait olabilmektedir. Bu koşullar, Taylandlı işletmelerle raket etmeyen sektörlerde ve asgari sermaye, teknoloji transferi ve raporlama gereksinimleri gibi koşullardır.

11.3. Bankacılık Mevzuatı

Tayland'da yerleşik en büyük bankalar Siam Commercial Bank (SCB), Kasikornbank, Bangkok Bank, Krung Thai Bank ve Krungsri olup bankada hesap açmak için pasaportun yanı sıra çalışma izni, kira kontratı gibi belgeler de talep edilmektedir.

Tayland'da para transferinde alınan komisyonlar bankalar arasında farklılık göstermektedir. Örnek olarak SCB'nin komisyon oranlarına <https://www.scb.co.th/en/personal-banking/other-services/swift.html> adresinden ulaşılabilir.

Diğer taraftan, mevzuat gereği ülke içinde döviz hareketlerini zorlaştıracak uygulamalar bulunmaktadır. Döviz hesaplarına online olarak erişim bulunmamakta ve döviz çekimlerinde %1 kesinti alınmaktadır.

11.4. Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Tayland'da ticari faaliyetler ile ilgili en yaygın sigorta türleri aşağıda sıralanmaktadır:

- 1) Grup sağlık sigortası: Personeliniz tıbbi tedavi masraflarını karşılamaktadır. Yasal bir zorunluluk olmasa da çoğu durumda işverenler, ülkedeki sayısız sağlık riskine karşı koruma sağlamak için göçmen çalışanlarına güvence sunmaktadır.
- 2) Kamu sorumluluk sigortası: Özellikle KOBİlerin üçüncü şahısların ölüm, ihmal, yaralanma, mal kaybı ve hasarına ve maddi kayıplara karşı taleplerine karşı koruyan bir tür şirket sigortasıdır.
- 3) Sosyal güvenlik sigortası: Tayland Sosyal Güvenlik Yasası B.E. 2533 kapsamında sosyal güvenlik primleri devlet, işveren ve işçiden birlikte karşılanmaktadır.
- 4) Mesleki sorumluluk sigortası: Hizmet sağlayan firmalarda bir müşterinin zarar görmesine/zarara uğramasından kaynaklanan kayıplardan korunmak için tasarlanmıştır.
- 5) Mülkiyet ve içerik sigortası: Aynı zamanda hırsızlık, sel, vandalizm, yangın, deprem, su hasarı vb.den kaynaklanan zararları kapsamaktadır.
- 6) İş kesintisi sigortası: Firmaların günlük operasyonlarını tehlikeye atan öngörülemeyen olayların (ör. Afetler, yangın, acil durumlar) neden olduğu gelir kaybına karşı korumaktadır.
- 7) Siber sigorta: İşletmeleri siber suç, veri güvenliği yükümlülüğü, adli tıp vb. gibi çevrim içi ile ilgili risklere korumaktadır.
- 8) Yöneticiler ve Görevliler sigortası: Müdürlerin, mütevellilerin ve yönetim kurulu üyelerinin eylemlerinin firmaya karşı yasal bir hak talebiyle sonuçlanması halinde maliyetlerin veya zararların telafi edilmesine yardımcı olmaktadır.

11.5. Vize Uygulamaları

Vize çeşitleri, transit, turist, göçmen olmayan, diplomatik ve resmi olarak belirlenmiştir. Göçmen olmayan vize, Tayland'da geçici olarak kalan yabancılar için çalışma izni başvurusunda bulunma hakkı veren tek vize olması nedeniyle özel bir öneme sahiptir. Tayland'da çalışacak ve yatırım yapacak kimseler, bu vizeye başvurmalıdır. Detaylı bilgiler için Tayland'ın Ankara Büyükelçiliği ile iletişime geçilmelidir.

12. ÖNEMLİ ADRESLER VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

12.1. Sanayi ve Ticaret Odaları

Tayland'da uluslararası ticaret ile uğraşan firmaların herhangi bir Birlik veya Oda'ya üye olması zorunlu değildir. Tayland'da üretim ve ticaretle alakalı iki çatı kuruluş bulunmaktadır:

The Federation of Thai Industries

8th Flr, Creative Technology Bldg. 2 Nang Linchi Rd., Thung Maha Mek, Sathon, Bangkok 10120
Thailand

Telephone : 02 345 1000

Email : Information@fti.or.th

The Thai Chamber of Commerce

150 Rajbophit Road, Ratchabophit Temple Sub-district, Phra Nakhon District, Bangkok 10200

Tel. :+66 2018 6888

Tel. :+66 2622 1879 , +66 2225 3372

Email : tcc@thaichamber.org

12.2. İthalat ve İhracat ile İlgili Kurum ve Kuruluşlar

Tayland'da herhangi bir ihracatçı veya ithalatçı birliği bulunmamaktadır.

Thai Board of Trade (BoT), The Thai Chamber of Commerce'ün (TCC) kardeş kuruluşudur ve aynı çatı altında hizmet vermektedir. İletişim bilgileri de aynıdır.

12.3. Büyükelçilik, Başkonsolosluk ve Müşavirlik İletişim Bilgileri

Bangkok Büyükelçiliği

Adres: 1601, 1617, 1617/1, 16th Floor, Tower I, Empire Tower, 1 South Sathorn Rd, Yan Nawa, Sathorn, Bangkok 10120

E-posta: embassy.bangkok@mfa.gov.tr

Telefon: +66-2-355 54 86 (87-88-89)

Nöbetçi / Acil Durum Telefonu: +66 66 141 7333

Bangkok Ticaret Müşavirliği

Adres: 1617, 16th Floor, Tower I, Empire Tower, 1 South Sathorn Rd, Yan Nawa, Sathorn, Bangkok 10120

E-posta: bangkok@ticaret.gov.tr

Telefon: +66-2-227-91-09

Bangkok Büyükelçiliğimizin kaçılarıyası 2022 yılında taşınmış olup ziyarete gelinirken yeni adresin teyit edilmesi önem arz etmektedir.

12.4. İş Dernekleri

Türkiye-Tayland Ticaret ve İş Derneği

Adres: 571 RSU Tower, Soi Sukhumvit 31, Khlong Tan Nuea Sub-District, Wattana District, Bangkok 10110

E-posta: contact@tttba.or.th

Telefon: +66 2 117 9553